

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 8 K na leto

XII. zvezek.

V Ljubljani, december 1916.

XXXIII. letnik.

Sedemdesetletnica kanonika Ant. Kržiča.

Zaslужni slovenski pisatelj častni kanonik profesor Anton Kržič je obhajal letos sedemdesetletnico svojega rojstva. Ker je njegovo slovstveno delovanje važno zlasti za razvoj slovenskega cerkvenega govornišva — saj je ustanovitelj »Duhovnega Pastirja« in je bil od l. 1884. do 1896. njegov urednik —, je pač naša dolžnost, da proslavimo njegovo sedemdesetletnico s tem, da se s hvaležnostjo ozremo na njegove zasluge za razvoj slovenske književnosti.¹

Anton Kržič je bil rojen dne 2. junija leta 1846. v Rakitni. Leta 1868. je z izvrstnim uspehom dovršil gimnazijo v Ljubljani. Njegovi slovenski nalogi »Slava in sreča kmetijstva« in »Sava« sta tiskani v Letopisu Slovenske Matice za l. 1869. Po dovršeni gimnaziji je vstopil v ljubljansko semenišče. V mašnika je bil posvečen dne 31. julija 1871. Do leta 1872. je ostal v semenišču kot semeniški duhovnik. Za časa bogoslovnih študij je bil priden sotrudnik »Zgodnje Danice«. Objavil je v tem listu spise: »Kakšno moč ima revščina in bogastvo do nravnosti in čednosti?« (leta 1869.). — »Črtice iz življenja sv. očeta Pija IX.« (l. 1869.). — »Majnik« (l. 1870.). Od l. 1872. do 1876. je bil kaplan v prijaznem Preddvoru pri Kranju. L. 1876. je bil imenovan za kateheta uršulinskih šol v Ljubljani, kjer je ostal do l. 1891. V tem času je bil dolgo vrsto let zelo delaven odbornik Slovenske Matice kakor tudi Katoliške družbe za Kranjsko in podpredsednik Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov, posebno pa je posvetil svoje moči pisateljstvu kot urednik »Duhovnega Pastirja« (od l. 1884. do 1896.), »Angelčka« od l. 1887. in »Krščanskega Detoljuba« od l. 1888. do 1902. Vse tri liste je ure-

¹ O slovstvenem delovanju Kržičevem so pisali: J. Marn, Jezičnik, XXX. leto (1892), str. 54—57. — Glaser, Zgodovina slovenskega slovstva, IV., str. 268—269. — Dr. Ant. Medved, Zgodovina slovenskega cerkvenega govornišva (Voditelj, 1907, str. 400—404). — »Laibacher Zeitung« 1916, št. 128.

jeval tudi še, ko je bil imenovan l. 1891. za profesorja verouka na c. kr. moškem in ženskem učiteljskišču v Ljubljani. Vrhutega je prevzel l. 1894. še uredništvo »Vrtca«. Poleg težavnih stanovskih dolžnosti, ki jih je imel dvaindvajset let kot veroučitelj in vzgojitelj učiteljskega naraščaja, je vsestransko deloval v korist mladine in za krščansko vzgojo v c. kr. deželnem šolskem svetu, katerega član je od l. 1894., z ustanovitvijo in vodstvom društva »Pripravniki dom«, kot predsednik »Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje« in kot predsednik »Društva slovenskih katehetov« (od l. 1907.). Vsa ta opravila izvršuje z mladniško vnemo in gorečnostjo tudi sedaj po svoji vpokojitvi (1913) in vrhutega urejuje lista »Vrtec« in »Angelček« in od l. 1911. zopet tudi »Krščanski Detoljub«.

Že iz dosedaj povedanega spoznamo, da po vsej pravici hvali Ant. Kržičevo delovanje »Zgodovina slovenskega slovstva« z besedami: »Malo je v Slovencih mož, ki bi bili tako neumorno in požrtvovalno delovali za prosep prave narodne omike, kakor je deloval Kržič s peresom.«¹ Oglejmo si podrobneje njegove zasluge!

1. Prva Kržičeva zasluga je, da nam je spisal ogromno število mladinskih spisov, ki bodo vsled svoje dobre vsebine in lepe oblike ostali vedno zaželeni slovstveni proizvodi vsem vestnim vzgojiteljem, da z njimi razvesele nedolžno deco. — Herbart je zapisal kot vodilo mladinskim pisateljem to-le: »Ako hočemo, da zapusti povest trajne sledove, mora imeti jasen pečat moške vzvišenosti. Deček razločuje, kakor mi starejši, podlo in plitvo od plemenitega in vzvišenega; da, ta razlika mu je prirasla še bolj v srce, zakaj otrok noče biti majhen, ampak bi bil rad že mož! Pogled pravega dečka je obrnjen na kvišku; z osmim letom že presega njegovo obzorje vse otroške 'istorije'. Take može mu torej narišite in opišite, kakršen bi deček rad kdaj postall!«² Takih mož, kakršni bi dečki morali postati, če hočejo biti časn in večno srečni, nam je naslikalo spretno Kržičevo pero ogromno število! Naša mladina najde najlepših vzornikov v treh zvezkih »Zgledi bogoljubnih otrok«, v trinajstih snopičih zbirke »Kakot je ime?« ali »Vzorno življenje naših sv. priprošnjikov v nebesih«, v knjigi »Vzorniki prvega sv. obhajila«, v štiriindvajsetih tečajih »Angelčka«, v »Vrtcu«, v vseh letnikih od l. 1894. do danes. Če se hočemo poslužiti podobe, bi lahko tako-le poudarjali pomen Kržičevih mladinskih spisov: »Visoka gora stoji pred nami, po njej se vije strma pot; stèza se tuintam preko globokih prepadov, drugod čez golo skalovje; tu je preprežena z ostrim trnjem, tam se

¹ Glaser, Zgod. slov. slovstva, IV., str. 268.

² Citat v »Pedagoškem letopisu«, XII. zv., str. 13.

izgublja v temen, divji gozd. Gorjé popotniku, ako tu zaide! In vendar to nevarno pot mora prekoračiti dete, ki ga vidimo v podnožju strme gore, hiteti mora tja gori na vrh, na ljubi dom, kjer ga čaka dobri oče! Po njegovem naročju hrepeni dete, a

Kanonik Anton Kržič.

pot je nevarna in dete je ne pozna. Toda glej! prijazen vodi te lj se mu bliža, prime ga za roko ter smelo in varno z njim koraka navzgor. Njegovo oko opazi vse, kar le preti mlademu bitju. Spremi ga tako daleč in razkaže mu nadaljnjo pot tako jasno, da dete lahko dospe na srce svojega dragega očeta.¹

¹ Angelček, 1887, 2. zv., str. 23.

Da, tak v o d i t e l j slovenski mladini je Anton Kržič s svojimi spisi za mladino. Iz njih se uči mladina spoznavati nevarnosti in zapreke na poti v rajski dom in jih uspešno odstranjevati; uči se pa tudi varno in pogumno hoditi po pravi poti proti nebeški višavi. Vendar Kržičevi spisi nikakor ne kažejo, da hoče pisatelj na vsiljiv način moralizovati, ampak v njih se lepo vrsti dejanje za dejanjem, čitatelj pa si, sledeč razvoju dejanja, blaži srce. Vzorni so zlasti spisi v prvih letnikih »Angelčka«.

2. Anton Kržič pa ni samo mladinski pisatelj, ampak si je tudi kot l j u d s k i p i s a t e l j sploh pridobil častno ime v slovenskem slovstvu. Svoje spise je priobčeval v Slovenskih Večernicah (l. 1887.: Dolga zastavica, l. 1888.: Življenja nit, l. 1889.: Najoblastnejša vladarica na svetu), v Drobotnicah (l. 1887.: Ura in naše srce, l. 1889.: Zmotnjave in zmote, l. 1894.: Dva skrajna nasprotnika) in v Krščanskem Detoljubu. Posebej je izšla knjiga Osmero blagrov, l. 1887. med knjigami za ude družbe sv. Mohorja, l. 1910. v drugem natisu v Ljubljani. Ta knjiga je pač že marsikomu pokazala pot k pravi sreči. Vsi našteti Kržičevi spisi se odlikujejo po duhoviti, tuintam šaljivi, vedno pa zanimivi vsebini. Slovenska slovstvena zgodovina imenuje Kržiča »slovenskega Albana Stolza«.¹

Kot podpredsednik Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov je spisal Anton Kržič več veselo iger in igrokazov, ki so deloma natisnjeni (n. pr. »Zamujeni vlak« v 1. zvezku Zbirke ljudskih iger, »Novi zvon na Krtini« v 4. zvezku Zbirke ljudskih iger), drugi se v prepisih širijo in rabijo po naših odrih (n. pr. »Zgubljena suknja«, »Doktor Čuden in njegov sluga« itd.)

3. Kanonik Anton Kržič ima nadalje glavno zaslugo, da so se ugodni uspehi moderne pedagogike in metodike dobro porabili v prid poučevanja krščanskega nauka tudi pri nas. V ta namen je sestavljal vzorne kateheze in jih priobčeval v prvih letnikih »Slov. Učitelja«, sodeloval je pri razstavi učil za verouk povodom deželne učiteljske konference na Kranjskem l. 1905. in na pedagoških in katehetskih tečajih slovenskih in hrvatskih duhovnikov. Na psihološke principe opirajočo metodo je rabil tudi v svojih katehezah za nižjo skupino, ki jih je z naslovom: »Kako otrokom pomagati pri učenju krščanskega nauka« spisal v »Krščanskem Detoljubu« (letnik VI., str. 37., do letnika XII., str. 105), kakor tudi v bibličnih katehezah za višje razrede ljudskih šol, ki jih je z naslovom »Priprave za biblične kateheze. — Stari zakon« objavil v »Voditelju« (letnik I., str. 44., do letnika VII., str. 472.). Tekst pri-

¹ Glaser, l. c. IV., str. 269.

povedovanja katehez za nižjo skupino je izdal pisatelj v posebni knjižici »Svete zgodbe za male otroke«, ki je bila vpeljana v šole in je doživela tri natis. Kot šolski knjigi se rabita tudi njegova »Zgodovina sv. katoliške Cerkve za srednje šole« (Celovec, 1904) in »Kratka katehetika s praktičnimi pojasnili« (druga izdaja, Ljubljana, 1912).

4. Dober veroučitelj je tudi dober vzgojitelj. Tudi katehet-strokovnjak Kržič slovi kot zaslužni vzgojni pisatelj. L. 1888. je zasnoval mal »pedagogični zbornik«¹ »Krščanski Detoljub«. Največ člankov za list je sam spisal; pridružili so se mu pa tudi drugi pisatelji, poslušajoč njegove besede:² »Priatelji slovenskega slovstva in spretni pisatelji: Širite med starše in vzgojitelje spise, kateri jim v žarni luči kažejo ostri odgovor, ki ga bodo dajali pred večnim sodnikom o spolnjevanju svojih dolžnosti do otrok, kateri jih vsestransko poučujejo, kako naj uspešno vzgajajo, da jim po svoji moči zagotové časno in večno srečo.« »Krščanski Detoljub« je objavil staršem in vzgojiteljem lepo vrsto nauk, svetov in opominov za dobro vzgojo, deloma v daljših razpravah, deloma v kratkih, poljudnih člankih. Klasični spisi Slomškovi o vzgoji, krasni »Detoljubovi« vzgojni članki, katere je mnogo duhovnikov rabilo tudi na prižnici, in pa sistematično delo presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča za vzgojo ljudstva (njegovi spisi: »Staršem«, »Mladičem«, »Dekletom« itd. in njegove višjepastirske naredbe o pouku mater i. dr.) — ti činitelji so visoko dvignili nraavnost in čednostno življenje slovenskega ljudstva in so podlaga vsestranskemu napredku naroda.

5. S posebno hvaležnostjo pa poudarja »Duhovni Pastir« Kržičevo delovanje za razvoj slovenskega homiletičnega slovstva. Prof. dr. Anton Medved pravi v »Zgodovini slovenskega cerkvenega govorništva« (Voditelj, 1907, str. 402): »Posebej za zgodovino slovenskega cerkvenega govorništva je Kržič izrednega pomena. Uvidel je nujno potrebo, da naj imajo slovenski propovedniki svoje glasilo, zato je z oduševljenjem oskrbel »Slovenskemu Prijatelju« naslednika v »Duhovnem Pastirju«. S svojo ljubeznivostjo in spretnostjo je zanj pridobil kaj lepo število marljivih sodelavcev ter jih z besedo in zgledom bodril k vedno uspešnejšemu delovanju na polju slovenskega propovedništva. Brez Kržiča bi bilo počivalo marsikatero pero in marsikateri cvet cerkvenega govorništva bi se ne bil nikdar razcvel brez njega. Njegova neomejena zasluga je večletno krepostno vodstvo in dalekovidno vspodbujanje v slovenskem cerkvenem govorništvu.«

¹ Glaser, I. c. IV., 269.

² »Kršč. Detoljub«, 1889, str. 80.

Anton Kržič je urejeval »Pastirja« od l. 1884—1896. Vsak letnik je imel na 600—800 straneh velike osmerke najrazličnejšega homiletičnega gradiva. List je prinašal pridige za nedelje, praznike in za razne cerkvene slovesosti. Nadalje je objavljial razlaganja cerkvenih obredov, homilije, homiletična zrna, zglede in pregled slovstva, zlasti homiletičnega in ascetičnega. Mnogo pridigarških del je izšlo tudi kot priloga, n. pr. dr. Fr. Lampetovi »Apologetični razgovori« (I. zvezek: O človeku, l. 1887., II. zv.: Ali je Bog? l. 1889.), istega pisatelja »Obrambni govori« (leta 1890.), Kržičeva »Zbirka lepih zgledov« itd.

Kržič sam je zelo vnet cerkveni govornik, ki je neštetim množicam oznanjeval božjo besedo. V »Duhovnem Pastirju« je objavil nad tristo propovedi, deloma osnovanih, v veliki večini pa popolnoma izdelanih. Pod naslovom »Naš Gospod Jezus Kristus« razpravlja v 82 pridigah življenje in delovanje, trpljenje in zasluženje našega Odrešenika. Govori so objavljeni v XV. (1898), XVI. (1899) in XVII. (1900) letniku »Duhovnega Pastirja«. Mnogi duhovniki so jih rabili tudi za premišljevanja. V XXXI. letniku »Duhovnega Pastirja« (1914) je objavil 29 pridig, v katerih nam dovršeno predočuje naše vzornike v cerkveni zgodovini.

Ogledali smo si Kržiča kot priljubljenega mladinskega in ljudskega pisatelja, kot kateheta-strokovnjaka, kot vrlozaslužnega ljudskega vzgojitelja in kot vrlega pridigarja, čegar ime je na najboljšem glasu v zgodovini našega cerkvenega govorništva. Akoravno naša skromna slika nikakor ne podaja popolne podobe Kržičevega mnogostranskega delovanja, nam morajo njegove navedene zasluge za prosep dobrega mladinskega in ljudskega slovstva in njegov odločilen vpliv na razvoj naše katehetske, vzgojne in homiletične literature vzbuditi občudovanje. Malokdo je tako resnično zaslužil odlikovanji, ki jih ima od Cerkve in države — on je častni kanonik in vitez Franc Jožefovega reda —; najlepše priznanje mu je pa zavest, da njegovi spisi, razširjeni v mnogo tisoč izvodih, likajo in blažé mladino, da je njegovo vzgojno delovanje krepka vspodbuda narodu k napredku in da se po njegovi zaslugi oznanjujejo v naši domovini svete resnice v lepi obliki.

Ob njegovi sedemdesetletnici prosimo Vsemogočnega, da ga ohrani še dolgo, dolgo vrsto let v najboljšem zdravju — v korist vsemu slovenskemu ljudstvu. S svojim vzornim delovanjem si bode še pompožil ono nevenljivo plačilo, katero je želel v čestitki ob petdesetletnici prezaslužnemu slovstvenemu zgodovinarju Josipu Marnu¹ z besedami:

Za se le malo, blag za druge dela,
pa upa: sad bo v večnosti dozorel.

Al. Stroj.

¹ »Slovenec«, l. 1882., št. 32.

Misijonske pridige.

14. Nauk za dekleta.

Krščanska dekleta! Današnji dan je posvečen vašemu častitljivemu stanu. Častitljiv je vaš stan, saj je čisto in nedolžno deklet dika in cvet katoliške Cerkve in njena krona. Nedolžna dekleta so posvečeni tempelj božji, v katerem prebiva Sv. Duh. Nedolžno dekliško srce je izvoljeni prestol Jezusov.

Noben stan pa nima toliko sovražnikov, kot dekliški stan, nobenemu ni treba tolike opreznosti! Zategadelj je zlasti danes življenje za dekleta jako težavno in treba je nenavadnih pripomočkov in junaške vztrajnosti, da deklet lepo vodi po stopinjah Jezusa in Marije in se obvaruje zapeljivega sveta, na katerem vlada zgolj le poželjivost oči, poželjivost mesa in napuh življenja. — Podati vam hočem tedaj nauk, primeren vašemu stanu in starosti. Ako boste zvesto izpolnjevale ta nauk, boste gotovo obvarovane nevarnosti in zapeljivosti sveta in boste prinesle krstno oblačilo nedolžnosti neomadeževano pred sodnji stol božji. — Ko bi bila pa katera že oskrunila belo obleko nedolžnosti, naj nikar ne obupa, marveč opere naj jo v zakramentu sv. pokore in naj se zanaprej ravna po teh naukih.

Krščanskim dekletom so neobhodno potrebne tri čednosti in po teh bodi razdeljen tudi moj nauk. I. čednost je odkritosrčna pobožnost, II. angelska ponižnost, III. neomadeževana čistost.

I. Prva krona krščanskega dekleta je odkritosrčna pobožnost. — V cerkvenih molitvah, ki jih opravljajo duhovniki, se nahaja molitev k presv. Devici Mariji, s katero sveta Cerkev priporoča Mariji razne stanove. Med drugim pravi: »Prosi, o Marija, tudi za pobožni ženski spol!« — Sveta Cerkev sama torej inenuje žene in zlasti device: pobožni ženski spol. In res, če pogledamo po naših cerkvah, večina obiskovalcev je izmed ženskega spola. Tudi pri spovednicah in obhajilni mizi so ženske v večini. To priča, da vam je dal Bog poseben dar pobožnosti; in žena, ki ni pobožna, dela zoper svojo naravo. — Vsakdo se zgrozi nad človekom, ki nima nosu ali očesa. Glejte, taka grozna in zoprna stvar je tudi deklet brez pobožnosti. — Ako vam je Bog dal dar pobožnosti, bode na sodnji dan terjal tudi odgovor od nje. Hlapec v evangeliju je zakopal talent, ki ga je bil prejel; zategadelj je bil grajan in vržen v vnanjo temo, kjer je jok in škripanje z zobmi. Taka se bo godila tudi nespametnim devicam, ki ne bodo gojile daru pobožnosti, katerega jim je podelil Stvarnik sam.

Krščanska deklet! Skrbno gôji čut pobožnosti! Kakor hitro se zbudiš, takoj se spomni Boga, ki te je ohranil čez noč, mnogo

tvojih tovarišic pa je šlo v večnost. Ne mudi se v postelji zburjena, hudobni duh ima takrat največjo moč do človeka. Tvoje prve besede naj bodo: Jezus, Marija, Jožef! — Potem se pokrižaj, vstani, spodobno se opravi, zatem pa hitro na kolena in prinesi Bogu jutranji dar molitve. Naredi trden sklep, da se hočeš zvesto varovati navadnega greha, recimo jeze, opravljanja; priporoči Mariji svojo nedolžnost in naredi dober namen, n. pr.: Karkoli bom danes delala ali trpela, naj bo, ljubi Jezus, darovano tebi. Udeležiti se hočem vseh svetih odpustkov, ki jih morem dobiti, in jih podeliti dušam v vicah. — Vse ti bo teknilo v večno življenje, da si le v stanu milosti božje.

Potem se podaj na delo, a med delom se večkrat spominjaj Boga in dviguj srce k njemu v pobožnih zdihljajih, n. pr.: »Sladko Srce Jezusovo, bodi moje rešenje!« — »O Jezus, tebi živim...!« — Kadar greš mimo križa, reci: »Mólimo te, o Kriste...!« — Kadarkoli zagledaš od daleč župno cerkev, spomni se, da Jezus, tvoj ženin, prebiva v njej. Pozdravi ga od daleč in duhovno se obhajaj; saj, kjer je zaklad, tam je srce. — Kadar zvoní angelovo češčenje, odjenjaj od dela in srčno pozdravi Marijo Devico, ki nam je rodila Zveličarja. — Pobožno moli pred jedjo in po jedi, dobro vedoč, da vse dobro prihaja od Boga. — Zvečer moli rožnivenec in večerno molitev in skrbno si izprašaj vest in reci: Kje sem bila danes, kaj sem delala, s kom občevala; in vest ti bo takoj razločila, kaj je bilo prav, kaj ne. Skesaj se storjenih napak in obljubi Jezusu, da boš prihodnji dan bolj previdna. Poškropi se z blagoslovljeno vodo, poljubi sv. križ, sramežljivo se podaj k počitku in zaspí v mislih na Marijo, angela variha in duše v vicah. Ko ležiš, reci sama sebi: Takole bom enkrat ležala na mrtvaškem odru, kje pa bo moja duša? Ta misel te bo obvarovala mnogih izkušnjav.

Kadar pride G o s p o d o v d a n, veseli se ga. Praznično se napravi, a ne radi ljudi, marveč radi tvojega ženina Jezusa. Ne postajaj pred cerkvijo, ne pred, ne po božji službi; raje hiti v cerkev in po dokončani službi božji pomudi se v njej, kajti mnogo imaš prositi ljubega Jezusa. — Popoldne redno prihajaj h krščanskemu nauku, opravljaj molitveno uro na čast sv. Rešnjemu Telesu, sama, ali kar je še lepše, skupno z drugimi dekletí; moli sv. križev pot, pomudi se, če je prilično, nekoliko na pokopališču pri grobeh svojih rajnikih. Če ti je dana pírlíka, obišči v vasi kako bolnico in potolaži jo. Obiskovanje bolnikov je Bogu prav prijeten dar. Potem pa doma počivaj in beri kaj koristnega.

Pogosto prejemaj s v. z a k r a m e n t e. Mlada leta imajo največ izkušnjav, sv. obhajilo pa je najboljši pomoček zoper nje. Ne reci: Nisem vredna, da bi pristopila tolikokrat. Sv. Frančišek Saleški uči, da je sv. obhajilo za slabe, da se okrepijo, za bolne, da ozdravijo, za nepopolne, da se izpopolnijo. Glej, angeli nimajo sv. obhajila in ga ne potrebujejo, ker so že v rajski deželi; sv. obhajilo je postavljeno le za nas revne popotnike na zemlji,

da ne omagamo. Telo hoče vsak dan živeža, in ti mu ga daš; duša te prosi hrane, in ti je ne daš. Ako imaš priliko, pojdi k sv. obhajilu večkrat na teden, tudi vsak dan. — Glej, da tvoje s p o v e d i ne bodo samo iz navade; bodi spovedniku odkritosrčna, razodeni mu ne le grehe, marveč tudi nevarnosti in priloznosti za greh. Nikdar ne zamolči smrtnega greha! Tudi se ne tolaži: Saj morda ni tolikanj greh, čeravno ti vest vpije že leta in leta. Morda imaš še izza mladih let zamolčani greh nad seboj, ki te grize in peče, pa se ga sramuješ povedati. Kaj bo s tvojo dušo? — Če imaš kaj takega na vesti, glej, zdaj je čas. Hiti k spovedniku in povej mu, da imaš na vesti zamolčani greh; on ti bo pomagal ponoviti spovedi, in rešena boš.

Krščansko dekle! Ako imaš priliko, združi se s tovarišicami in kadar se obhaja velik praznik ali šmarnice, zložite skupaj za vence, za sveče in sploh za olupšavo cerkve in oltarja. — Ako se v župniji vpelje cerkvena družba, recimo Marijina družba, bratovščina, tretji red, pristopi z drugimi vred. Svet se druži v hudobne namene, zakaj bi se mi ne v dobre?

Zdaj pa postojmo nekoliko v nauku. Tu in tam se namreč čuje med dekleti pomislek: Lepo je tako življenje, kakor se nam zdaj riše; a če bi jaz živela tako, vsi bi me zmerjali s svetohlinko in tercialko. Dekle krščansko! Svetohlinka ali tercialka v slabem pomenu res nikar ne bodi! Svetohlinka je namreč taka dekle, ki je na zunaj pobožna, znotraj pa spridena; v cerkvi pol svetnica, doma pa občutljiva in nestrpna kakor osa. Ni ga človeka, da bi bil varen pred njo, vse obere do kosti. Rada bi cel dan ostajala v cerkvi in, če bi bilo mogoče, po večkrat na dan prejemala sv. zakramente; doma pa zanemarjala stanovske dolžnosti. Taka svetost seveda ni nič prida in take nikar ne bodite. — Ako vas pa ljudje zaničujejo zavoljo prave in resnične pobožnosti, tedaj pa bodite vesele, kakor apostoli, ki so se močno radovali, ko so bili preganjani zavoljo Jezusovega imena. Tolažite se s tem, da je vaše plačilo obilno v nebesih: »Blagor njim, ki preganjanje trpe zavoljo pravice, ker njih je nebeško kraljestvo« (Mat. 5, 10).

II. Druga krona poštenih deklet je angelska p o n i ž n o s t. Ko sta prva človeka grešila v raju in opazila, da sta gola, dal jima je Bog obleko iz živalskih kož. Iz tega izvajam dva nauka:

1. Da s r a m e ž l j i v o pokrivata svoje telo, ker to terja že naravna sramežljivost človeka. Dekle naj pazi, da nikogar ne pohujša s svojo obleko, kajti nekateri človek je tako slab, da ga lahko najmanjša stvar pahne v pogubo. In vendar so v tej zadevi nekatera dekleta zelo lahkomišljena. Pošten človek včasih v taki družbi ne vé, kam bi gledal. Taka dekleta so prave satanove pomagalko, mnogim v spotiko in pogubo. Bodite torej vsekdar sramežljivo oblečene, ako greste v cerkev, na polje ali kam drugam. Ne izgovarjajte se z vročino. V peklu bo še bolj vroče.

2. Varujte se prevzetne obleke, ošabne noše. Dekle, ki se nosi gizdavo, prodaja svojo nedolžnost. Svoji lastni duši pripravlja strup in brusi meč, ki prebada srca drugih. Zakaj nosijo dekleta v cerkev toliko ošabnost, da vse šumi za njimi? — Zakaj imajo lase zasukane po najnovejši šegi? Ali zato, da bi dopadle Jezusu? Ah ne. — One vlečejo oči drugih nase, žalijo pa Jezusa. Tvoji lasje naj bodo ponižno počesani, kakor vidiš svojo mater, in tvoja glava bodi pametno pokrita, kakor določuje sveta Cerkev že iz apostolskih časov. Kadar se češeš in pokrivaš, reci: Moj Jezus je nosil na glavi trnjevo krono in jaz naj bi ga razžalila z ničemurnostjo?

Ne ogleduj se v ogledalo, razen za potrebo. Ne bodi ponosna na lepoto svojega obličja, in če te moti izkušnjava, reci sama sebi: Obraz moj bo kmalu strohnel v črni zemlji. Mesto las bo gola črepinja, mesto priliznjenih oči ostanete dve votlini, mesto polnih lic le koščena vdrtnina. Moje telo bo pokrivala ostudna golazen in telo bo razpadlo v prah in pepel. — Kako zoprna je Bogu prevzetna noša, povzamem iz življenja sv. device Evstohije. Bila je plemenita rimska devica; zaničevala pa je prevzetne šege ženskega spola od mladih nog. Ponižna noša nedolžne deklice pa ni bila všeč njeni teti. Ta ji nališpa glavo in lase in pravi: »Tako se spodobi tvojemu stanu.« Toda, poslušajte, kaj se zgodi! Prihodnjo noč se prikaže ničemurni ženski angel božji ter ji zažuga, rekoč: Predrznila si se lotiti s pregrešnimi rokami nedolžne glave; zato se bodo posušile tvoje roke in v petih mesecih poneso tvoje telo k pogrebu. Kar je zažugal angel, se je zgodilo.

Katera je med vami šivilja, naj se varuje trositi med svet nepoštene šege in zmaličene noše, sicer gre mnogo greha na njen račun. Ustavljajte se novemu kroju, dokler se dá, in če se že nekoliko izpremeni kraj, naj vendar ne žali sramežljivosti in ponižnosti. — Dostikrat se dekleta izgovarjajo, da se mora vendar vsakdo nositi po svojem stanu. Dobro; kakšen pa je tvoj stan, krščansko dekle? — Tvoj oče ima morda malo kramarijo, neznatno službico, morda celo dolgove; ti si morda kmetiško dekle, dekla ali delavka. Tvoja mati je istega stanu, in vendar se morda sramuješ na njeni strani iti v cerkev.

Zopet čujem ugovor: Me dekleta bi se rade možile in meramo že gledati na to, da se dopademo mladeničem. — Nespametna dekle, ali res meniš, da bo moder in pameten mladenič med dekleti izbral največjo gizdalinko in se trudil in mučil noč in dan za tvoje abotnosti? Pošten mladenič gleda na žuljeve roke, ne pa na gizdavo obleko. — Sv. Frančiška Rimska, plemenita gospa, je vedno nosila volneno obleko, in sv. Elizabeta, patrona tretjega reda, je v ponižnem krilu prihajala v cerkev in celo knežjo krono dejala z glave.

Bodi pohlevna in krotka do svojih bratov in sester, ne prepiraj se z njimi. Če si pametna, rada boš od-

jenjala, četudi starejša mlajšemu. — Nadvse ljubi, spoštuj in ubogaj svoje starše. Njim razodeni vsako dušno nevarnost, ker oni so tvoji angeli varuhi. Gorje pa hčeri, ki ni pokorna svojim staršem, jih jezi in žalosti, jim odgovarja, jih zaničuje z besedo in obnašanjem, jih grdo pogleduje, hudo ž njimi ravna, ali jim celo želi smrt! — Koliko je deklet, ki se vedno pripravajo z materjo in ji ne dajo ničesar več veljati. Morda pogosto hodijo k spovedi; ali njihove spovedi so puhle in ne dosti prida. Pomisli, krščanska hči, koliko noči je tvoja mati prečula pri tvoji zibelki in koliko se je trudil oče, da vas je preživel! Že v stari zavezi so bili uporni in hudobni otroci hudo kaznovani, in Gospod Bog govori v bukvah pregovorov: »Oko, katero zasramuje svojega očeta in zaničuje svojo mater, naj krokerji izkljujejo pri potokih in požro mladi orli« (30, 17). Bog hudo kaznuje greh zoper četrto božjo zapoved že tu na zemlji, še huje pa v večnosti.

Če pa nimaš več staršev, moli zanje in daruj jim svete odpustke. Izvoli si za mater Marijo prečisto Devico, za očeta pa ljubega Jezusa. Ta dva bodeta bolje skrbela zate, kakor oče in mati, in če boš lepo živela, te vzela enkrat k sebi. Prosi vsak dan pred Marijino podobo, da bi bila vredna njena hči.

III. Najlepša krona krščanskega dekleta pa je brezmadežna čistost. Čim dragocenejši pa je zaklad sv. devištva, tem težje je ohraniti ga. Mesena poželjivost, svet in hudobni duh vsak dan nadlegujejo srce device. Ta boj se prične v najnežnejših letih in tudi starost toži, koliko ji je pretrpeti od izkušnjav. Krščanska dekleta! Z vso skrbjo se torej poslužujte pomočkov, ki vam jih vera daje v ohranjenje čistosti. Nemogoče je zdržno živeti brez posebne božje pomoči. Zatorej pravi Modri v sv. pismu: »Ko sem zvedel, da ne morem drugače biti zdržljiv, kakor če mi dá Bog, stopil sem pred Gospoda in ga prosil« (8, 21). — Bodite torej prijateljice molitve in postale bodete polne božje moči. Pri vsaki sv. maši, pri vsakem svetem obhajilu molite za dar zdržljivosti in nedolžnosti. Vsak večer opravite tri češčenamarije na čast Materi božji, da bi se mogle krepko ustavljati napadom hudobnega duha. Kadarkoli pa vas napadejo izkušnjave, kličite sladko ime Jezus in Marija, ali pa molite ono prekrasno molitvico: »O Gospa moja«, s katero posvetite Mariji vse svoje čute. Vsak teden ali pa še pogosteje prejmite sv. obhajilo, ki je najboljša bramba nedolžnosti in devištva.

Berite rade nabožne knjige, zlasti življenje svetnikov. Tam se bodete učile, kaj so storile in trpele svete device, da so ohranile Jezusu sveto devištvo.

Lilija se ohrani med trnjem, nedolžnost pa v srcu, ki s e z a t a j u j e. Zatorej z vso natančnostjo izpolnite poste in veselo in potrpežljivo prenašajte težave svojega stanu. — Če si revna in moraš služiti, ne bodi žalostna, saj je služil nam vsem sam božji Sin v največji revščini. Služili ste sv. Cita in sv. Not-

burga ter se posvetili; umrle so hčere kraljev in cesarjev, in pozabljene so, spomin teh dveh služkinj pa je slaven v katoliški Cerkvi in nebesa so njihovo plačilo. — Ne mrmraj, da je delo težko, plača majhna, hrana slaba, ker plačilo za tvoja težka dela ni plačilo gospodarja, marveč plačilo božje v nebesih.

Krotite svoje oči in nikdar se ne ozirajte po tem, kar se prilega počutnosti. Ogibajte se tovarišic, ki imajo nesramne pogovore, ali vas pohujšujejo, rekoč: »Saj to ni greh, druge tudi delajo tako, tega se ni treba spovedati.« Ogibajte se jih bolj kot strupene kačel!

Velik sovražnik čistosti je ples. Vprašam te, dekle krščansko, kaj te vleče na ples, ali pobožnost? Ne pobožnost, marveč poželjivost. Ko bi se same dekleta shajale na ples, gotovo bi vas ne mikalo tjakaj. Torej drugi spol vas vleče na plesišča. — Plesišče je morišče deviške čednosti. Ples mnogokrat spravlja truplo pod zemljo, dušo v pekel. Zgodilo se je že marsikdaj, da se je plesalka mrtva zgrudila na tla. Nedolžnost na plesišču umira, domov gredé se pa pokoplje. Sv. Krizostom pravi: »Ko bi bilo na nočnem, temnem nebu toliko zvezd, kolikor se na plesu zgodi greha, bila bi temna noč svetlejša kakor beli dan.« — Na plesu joka tvoj angel varih, hudobni duh pa se smeji pogubi tvoje duše. Plesalki za plačilo je padla glava sv. Janeza Krstnika; plesalcu za plačilo dá nedolžna deklica svoje devištvo. Krščanska deklica! Če hočeš ostati nedolžna, plesati nikar!

Morišče devištva so tudi krčme. Dekleta, vedite, da dandanes premnoge krčme niso več to, kar bi imele biti. Namen jim je, lačnemu dati jesti, žejnemu piti; žalibog so danes krčme večinoma kraj dobičkarije, kraj nezmernosti in zapravljivosti, kraj razuzdanosti in izkušnjav. — Zakaj vas vabijo zapeljivci v krčme? Zato, da bi vas pri sladki pijači omotili in potem omotene zapeljali. Torej svari sv. apostol Peter: »Trezni bodite in čujte, ker satan, vaš nasprotnik, hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl« (1. Petr. 5).

Najhujši sovražnik deviškega stanu pa je grešno znanje, zato ker vodi v greh ali v nesrečni zakon. Mladič in dekle ne mislita od začetka nič hudega, pač pa misli hudo satan. Dostikrat pa tudi mladič misli prav hudo in to tudi kmalu pokaže, ker postane čezdalje predrznejši in da imajo njegove besede večjo moč, obljubi zakon. Ko pa dekle čuje to besedo, postane vsa raz sebe, pozabi Boga, pozabi svojo krščansko čast in za ceno obljubljenega zakona žrtvuje to, kar je imela dosedaj najdražjega. Nespametno dekle! Mladič ti obljubuje, da te bo vzel. Mar ne veš, da je to obljubil pred teboj že marsikateri deklici, a vzel še ni nobene. In ko bi te tudi vzel, grešno znanje naredi slab zakon, kajti Bog je neskončno pravičen in mora kaznovati greh; torej grehe, ki se store pred zakonom, navadno kaznuje v zakonu. Po potu pregrehe se ne najde prava sreča;

in kdor zakonsko srečo zapravlja pred poroko, ne bo je imel po poroki. — Dostikrat sem že premišljeval, kako strašne laži imajo zapeljivci na jeziku, ki pravijo, da ljubijo dekle, pa hočejo grdo ravnati z njo. Dekle! Ko bi mladenič tebe ljubil, bi varoval tebe in branil tvoj največji zaklad — deviško nedolžnost. Ali on ni tvoj prijatelj, ampak največji sovražnik. In takega hočeš vzeti za svojega zakonskega tovariša? — Vem, da se bojiš njega, ki ti streže po telesnem življenju — morilca; a še bolj se boj njega, ki s smrtnim grehom zamori tvojo dušo. — Zatorej naredite danes trden sklep: Nikdar in nikoli takega mladeniča v zakon, ki me zapeljuje. Zakaj če me ne spoštuje zdaj, v zakonu me bo še manj.

Zakona ne želi preveč. Zakonski stan je silno težaven in odgovoren. Bolje ti je služiti ali delati vse žive dni, nego v zakon stopiti ter imeti moža pijanca, zapravljevca, prešestnika, suroveža itd. ter piti dan na dan grenki pelin. V samskem stanu skrbiš le za svoje telo in dušo, v zakonu pa te čaka velikanska skrb, dušna in telesna, in velika odgovornost pred Bogom za celo družino. — Glej pa, da ne obljubiš komu zakona kar tja v en dan. Preudarjaj, moli ter prosi Boga razsvetljenja. Ne skrbi preveč, kaj bo s teboj na starost. Tvoj ženin Jezus Kristus te tudi v starosti ne bo zapustil, saj je bogat nadvse in neskončno usmiljen. To pa bodi tvoj trdni sklep: V mojem deklinem in deviškem stanu nikdar ne bom sama občevala z moškimi, nikdar, sama nikdar.

Krščanska dekleta! To so tri krone, najlepši kras za vas; nosite jih, ohranite jih, da bodo tudi vam veljale svetopisemske besede: »O kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti); zakaj njegov spomin je večn, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh« (Modr. 4, 1).

Pa tudi ve, ki ste morda v duhu, v željah ali v dejanju oskrunile svojo nedolžnost, nikar ne obupajte. Prepričan sem, da se vam grešno življenje pravzaprav ne dopade. In če se dopade, dopade se le mesu, duh pa se s studom odvrcaje od njega. Rešite se torej sužnosti mesa! Glejte, zdaj so dnevi zveščanja, skoraj bi rekel: Zdaj ali nikoli. Redno se udeležujte misijonskih govorov, in premišljevanje večnih resnic vas bo rešilo. Opravite odkritosrčno, natančno spoved in zopet se bo začelo za vas novo življenje.

Sv. Marjeta Kortonska je živela devet let prav pohujšljivo v hiši nekega plemiča. Nekega dne pride gospodarjev psiček sam domov in z lajanjem in skakanjem vabi Marjeto seboj. Marjeta gre z njim. Kraj gozda je ležal mrtev plemič, pokrit nekoliko z dračjem. Marjeta vzdigne dračje, o joj, pred njo leži mrtvec, že na pol segnit in strašen duh razširja krog sebe. V tem trenutku zadene Marjeto žarek božjega usmiljenja; neznan glas ji pravi: »Marjeta, poglej, kaj si ljubila!« Brzo hiti v rojstvo

mesto Laviano, bosonoga in z vrvjo okoli vratu prosi očeta odpuščanja, vsede se k cerkvenim vratom in glasno ihteč obžaluje pohujšanje, ki ga je dala z nesramnim življenjem, služi tri leta pri krščanskih gospeh v Kortoni, ostro se posti, prečuje v molitvi cele noči, je do skrajnosti pokorna; potem stopi v samostan tretjega reda in se neprestano pokori. Nosi železne pasove, lice si drgne z ostrim kamenjem, da bi zginila z njega omamljiva lepota, nikdar ne je nič gorkega, zraven pa je venomer vtopljena v premišljevanje Kristusovega trpljenja. — Nekega dne moli v cerkvi sv. Frančiška pred podobo Križanega in milo prosi odpuščanja. Tedaj se oglasi Jezus s križa in reče: »Kaj hočeš, ubožica?« — Marjeta spozna pomen teh besed in se globoko poniža. Da, ubožica je, goli nič je, in na ta nič se ozira Jezus.

Nekega dne zopet premišljuje svoje življenje v svoji sobici in zdihuje. Zopet se oglasi Jezus in ji reče: »Zaupaj in nikar ne skrbi, ker tvoji grehi ti bodo popolnoma odpuščeni. Namenil sem te v zgled grešnikom, da se prepričajo: kdor se ne ustavlja moji milosti, najde usmiljenje in odpuščanje.« — Marjeta: »Gospod Jezus Kristus, ki si prava luč, razsvetli mojo dušo in odpri mi oči, da se popolnoma spoznam in grehov očistim!« — Tedaj razsvetli Gospod njeno srce, in sicer tako, da spozna prav vsako grešno dejanje in vsako misel, opravi dolgo spoved in prejme sv. odvezo in sv. obhajilo. Od tistega trenutka je stopila v tesno zvezo z Jezusom, svet ni imel zanjo nobene mikavnosti več.

Odslej je bilo njeno posebno veselje, da je še druge grešnike in grešnice vodila k Jezusu. Njena pokora je trajala celo življenje. Nekoč ji zopet reče Jezus: »Marjeta, ti si poteptala lilijo nedolžnosti s pregrešnim življenjem, ali tvoje sedanje življenje je tako spokorno in čisto, da boš v nebesih prišteta med serafine in device.« Ah, kolika tolažba za vse grešnike, ki se iz življenja sv. Marjete lahko prepričajo, da Bog noče smrti grešnika, marveč da se izpokori in živi. O ljuba sv. Marjeta, izprosi nam vsem spoznanja, kesanja, zlasti dobro misijonsko spoved in poboljšanje. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Prva adventna nedelja.

Homilija.¹

Zopet se nam je približal sveti adventni čas. Ta čas nas živo spominja, da nam skoro zasijejo veseli božični prazniki. Toda, če stoji pred nami veseli božični praznik, ki nam oznanja

¹ Prim. Dr. P. W. von Keppler: Die Adventsperikopen (Freiburg — Herder, 1910).

mir in veselje, ki nas spominja angelskega petja na betlehemskih poljanah, ki naj spominja prihoda Odrešenikovega na zemljo — kaj naj potem pomeni ta strogi in spokorni evangelijski današnji nedelje? Čemu spomin na prihod sodnikov in ne na prihod Odrešenikov? Čemu spomin na oni dan, ko se ne bo razodela ljubezen in usmiljenje, ampak jeza in pravičnost božja?

Da! spokoren je današnji sveti evangelijski, a spokoren zato, da bi tudi mi v duhu pokore preživeli sveti adventni čas. »Nad nas vse bo prišla sodba; toda gorje njim, ki niso hoteli v življenju priznati Odrešenika in se ravnati po njegovih naukih, ob koncu sveta; blagor pa ob tem dnevu njegovim zvestim učencem,« tako nam kliče prebrani sv. evangelijski. »Zato delajmo pokoro, da se dobro pripravimo na drugi prihod Gospodov ob koncu sveta! Zato delajmo pokoro, dokler je dan! Zakaj še nam veljajo besede Gospodove: »Bog ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil; ampak zato, da se svet zveliča po njem« (Jan. 3, 17).

To so pglavitne misli današnjega sv. evangelijskega, in te misli hočemo v naslednjem razbrati iz njega, ko bomo preudarili stavek za stavkom.

»Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: Znamenja bodo na solncu, luni in zvezdah.« Kakšna bodo ta znamenja, o tem smo slišali danes teden, ko nam jih je sv. evangelijski Matej popisal, rekoč: »Solnce bo otemnelo, in luna ne bo dajala svoje svetlobe, in zvezde bodo padale z neba, in nebeške moči se bodo gibale« (Mat. 24, 29). Solnce in luna torej ne bodeta več taka kot sta sedaj. Izgubila bodeta svojo svetlobo; zato bo tudi na zemlji nastala strašna tema, tema, kakršna je bila v začetku sveta, preden je Bog izpregovoril: Bodi svetloba. Zvezde bodo zgrešile svoja stalna pota, po katerih se vrtijo, in zadevale bodo druga ob drugo. Skratka, ves vidni svet, ki obdaja našo vidno zemljo, se bo zrušil in izpremenil, prav kakor je Bog napovedal že v stari zavezi, rekoč: »Solnce in luna bodeta otemnela in zvezde bodo zadržale svojo svetlobo.«

Samo po sebi je umevno, da se bodo sledovi tako velikanškega poloma, v katerem se bo treslo in zibalo vse nebeško svetovje, posebej poznali tudi na naši zemlji sami. Zato pravi dalje božji Zveličar: »In na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov.« Vstali bodo silni viharji in razburkali bodo morje. Morje se peni, šumi in buči. Z divjo silo se začenja in pljuska čez bregove in skuša preplaviti vsa zemljo. Ljudi pa se polašča pobitost in potrlost. Strah in tesnoba jim stiska srce tako, da se tudi najhujši brezverec ne upa Kristusu vdanih več zaničevati, rekoč: »Kje je obljava ali njegov prihod? Vse ostane tako, kakor je bilo od začetka.« Sin božji namreč

govori dalje: »In ljudje bodo koprneli od strahu in pričakovanja tega, kar ima čez ves svet priti; zakaj nebeške moči se bodo gibale.«

Predragi v Gospodu! Kajne, strašni so za nas sedanji vojni časi, ko visijo nad nami dnevi težki kot mōra! A strašnejše kot sedanji dnevi, je vprašanje, kaj nam prinese prihodnjost, če morda ne pride še hujše. Toda kaj je ves naš sedanji strah in skrb v primeri z ono skrbjo in strahom, ki se bo polotil ljudi takrat, ko bodo stali neposredno pred poslednjo sodbo, ko bodo slišali, kako strašno šumi morje, ko bodo gledali, kako ugašajo zvezde in se trga nebo nad njihovimi glavami, ko bodo čutili, kako se maje zemlja, na kateri stojijo, ko bodo spoznali, da jim grozi smrt od zgoraj in spodaj v neštetih podobah. Zakaj slutili bodo, da so vsi ti naravni dogodki le pričetek še strašnejših dogodkov, da je vse to le znamenje, le priprava prihoda Gospodovega.

Kristus namreč pravi dalje: »In tedaj bodo videli Sina človekovega priti v oblaku z veliko močjo in veličastvom.« Naenkrat bo zablestelo v temo, ki bo obdajala stvarstvo, kraljevo znamenje sv. križa in kmalu nato bo prišel on sam, ki je privzel nekoč človeško naravo, on, ki je tako skromno in ponižno živel na zemlji, on, ki je tako rad imenoval samega sebe »Sina človekovega«. Tudi sedaj ga bomo sicer videli v človeški podobi; toda njegovo telo bo blestelo v božjem svitu in slavi nebeški. Sedaj se bodo namreč izpolnile besede, ki jih je govoril angel apostolom, rekoč: »Ta Jezus, ki je bil odvzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo« (Dejanje apost. 1, 11).

Da, ravno tak se bo Kristus prikazal ob sodnjem dnevu, kakršen je bil takrat, ko je šel na Oljiski gori v nebo. Razlika bo le ta, da sedaj ne bodo navzoči samo njegovi apostoli, ampak vsi ljudje vseh časov in krajev. Kajti mogočen glas bo vzdramil tudi mrtve, kakor vzdrami glas trombe spečega vojaka, in vsi bodo prihajali k sodbi. Razlika bo le ta, da je na Oljiski gori pokazal svojo božjo moč in veličastvo samo na gotovem prostoru in v gotovi meri, sedaj pa bo razsvetljeval in ožarjal s svojim božjim sijajem vesoljno stvarstvo. Razlika bo le ta, da mu bodo oblaki, ki so ga takrat zakrili, sedaj sedež, raz katerega bo sodil žive in mrtve.

Postojmo, predragi v Gospodu, in vprašajmo sami sebe, kakšnih misli in želja bodo ljudje ob tem prihodu Gospodovem!

Kajne! gotovo bo strašna ta ura za vse brezbožne in neverne! Kako ponosno so se nekdanj posmehovali božji resnici in verovali samo to, kar se dá videti z očmi in prijeti z rokami! Kako lahkomišljeno so nekdanj zametavali tako lahko breme in tako sladek jarem Gospodov, ko so stregli svojim strastem! A sedaj! glejte, kako jim klone glava kesanja in sramu! Kajti

evangelist nam zatrjuje: »In takrat bodo jokali vsi rodovi na zemlji.« Torej oni, ki so se vdajali svetu in njegovemu veselju, ki so zavrgli vero v Boga in blaženo posmrtnost, sedaj ihtijo in jokajo. O kako radi bi videli, da bi se tudi sami izpremenili v prazen nič, kakor se je izpremenilo v trenutku vse stvarstvo! Zakaj en sam glas se razlega iz njihovih ust, rekoč: »Gore, padite na nas, in hribi pokrite nas.« Toda zastoj! Ni ga, ki bi jih mogel odtegniti ostremu pogledu božjega Odrešenika in njegovi pravični sodbi. Nekdaj so zavrgli vero v Boga in duhove, nekdanj se niso zmenili za posmrtnost in nebesa, nekdanj niso hoteli slišati o sodbi poslednjega dne — a sedaj bodo morali gledati božjega Odrešenika v vsem njegovem veličastvu, sedaj bodo morali gledati trume svetnikov in angelov, ki bodo spremljali božjega Odrešenika na sodbo. Torej ravno to, kar so nekdanj najbolj tajili, jim bo sedaj v največjo obsodbo, ko bodo spoznali, da se godi pred njihovimi lastnimi očmi.

Strašna bo torej sodba za grešnike. Zato sklenimo varovati se greha, zlasti smrtnega greha, če že ne iz ljubezni do Boga, pa vsaj iz strahu pred sodbo! Kličimo tudi mi v izkušnji, kakor je klical psalmist: »Prebodi s strahom moje meso; zakaj tvoje sodbe se bojim.«

Toda vse drugače kot grešnikom, se bo godilo ob sodbi pravičnim.

Naš Gospod Jezus Kristus govori namreč dalje: »Ko se bo pa to začelo goditi, pogledjte in povzdignite svoje glave, zakaj vaše odrešenje se približuje.«

O kako ljube in tolažilne so te besede iz ust njega samega, ki nas bo sodil! Kako osrečujoča beseda: »Dvigni svojo glavo; zakaj tvoje odrešenje se bliža!« Kaj je pač življenje onih, ki so Kristusu dani, drugega kot trudapolno potovanje iz solzne doline tja gori proti svetlim nebesom! O koliko trpljenja in nadlog, koliko zaničevanja in žalosti, koliko nasprotovanja in preziranja jim je na tej poti prestat! A glej! ko prisije dan sodbe, tedaj bo konec trpljenja in grenkosti, konec greha in izkušnjav, konec vednega boja. Tedaj bodo veselja vriskali. Kajti pred njimi bo stal on, za katerega so bili pripravljene dati kri in življenje — pred njimi bo stal njihov Odrešenik — Jezus Kristus sam.

Da, preljubi v Gospodu! Kdor navezuje srce le na minljivi svet, kdor ne veruje v posmrtno življenje, ta naj se le boji sodbe božje! Kdor pa je zvest sin svete Cerkve in dober učenec Gospodov do smrti, temu se ni treba bati sodnjega dne. Dvigne naj raje svojo glavo in z zaupanjem gleda v prihodnost! Kajti božji Zveličar sam vzpodbuja svoje izvolčence k zaupanju in potrjuje jih v zaupanju s prelepo primerom.

»Poglejte smokvino drevo,« takrat namreč, pravi Kristus dalje, »kadar že brstje poganja, veste, da je leto blizu. Tako

tudi vi, ko boste videli, da se to godi, vedite, da je blizu božje kraljestvo.«

Kajne, čudno se nam zdi, da rabi naš Gospod potem, ko nam je govoril o tako strašnih dogodkih ob koncu sveta, tako ljubeznivo in mično priliko! Preje bi skoraj pričakovali, da bo rabil naš Gospod ob koncu prerokbe o sodnjem dnevu raje priliko o jeseni, ko pojema solnce, ko odpada listje, ko vene cvetje, ko umira vsa narava. Zares! za one, ki bodo pogubljeni ob koncu sveta, bi bila jako prikladna taka temna in žalostna slika. Zakaj ni je zlepa stvari, ki bi nam mogla predočiti vso žalost in obupnost onih nesrečnih. Toda drugače je s pravičnimi. Kajti, kar je za nas kratka poletna noč, po kateri zasije rumena jutranja zarja, kar je za nas zima, po kateri se prikaže solčna pomlad in rodovitno poletje, to so za izvoljence božje oni strašni dogodki ob koncu sveta. Zato velja primera Kristusova o poletju samo njim, ki verujejo v njegove nauke in izpolnjujejo njegove zapovedi. Njim namreč hoče reči Kristus sledeče: »Kadar začne v pomladi drevje poganjati popke, pa se iz popkov razvije cvet, pa se cvet začne preminjati v sad, tedaj vam je vse to nezmotljivo znamenje, da bo skoraj poletje. Tako naj bodo vam, ki izpolnujete moje zapovedi, oni strašni dogodki, ki se bodo vršili ob koncu sveta, le v nezmotljivo znamenje, da se vam kmalu nato odpro vrata v nov še lepši svet, v kraljestvo milosti in sreče, ki ne pozna nobenega konca. Kajti kakor izginjajo ob vročem poletju, ko sije toplo solnce od zore do mraka, vse megle in oblaki, tako bo izgnila takrat, ko zasije solnce pravice, Kristus vaš Bog, v vsej moči in veličastvu, iz vaših src vsa žalost in skrb. Tedaj se bodo namreč začele izpolnjevati nad vami one besede: »Glej prebivališče Boga z ljudmi in prebival bo z njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog, njih Bog, bo z njimi. In Bog bo obrisal vse solze od njih oči in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečin; zakaj prejšnje je minulo. Glej novo storim vse.« (Skriv. raz. 21, 3—4.)

Tako smo spoznali, preljubi v Gospodu, kako strašen bo dan sodbe za one, ki se nočejo okleniti Gospoda kot svojega Odrešenika in se ga ne bojijo kot prihodnjega sodnika. Zato nas Gospod še enkrat ob koncu današnjega sv. evangelija svari, da bodimo tudi mi vedno pripravljene, če nočemo zapasti onim strahotam. Pravi namreč: »Resnično povem vam, da ta rod ne bo prešel, dokler se vse to ne zgodi,« kakor bi hotel reči: »Prav gotovo pride enkrat nad človeški rod sodba, kakor sem jo vam popisal, in z njo se bo tudi končala zgodovina človeškega rodu. Noben rod pa ni varen, da bo on tisti, ki jo doživi. Zato računajte tudi vi s to možnostjo in bodite vedno pripravljene!«

Videli smo pa tudi, kako ljubezniv bo prihod Gospodov za one, ki ga priznajo za svojega Odrešenika in se ga sedaj bojijo

kot ostrega sodnika. Saj bo dan sodbe le zaželjen dan popolnega odrešenja. Zakaj Kristus sam nas tega zagotavlja, ko pravi: »Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.« »Zato pa, bratje,« pravi sv. papež Leon III., »spomnimo se večkrat onega dne in karkoli se nam bo zdelo za trenutek težko, vse nam bo lažje postalo ob spominu na sodbo. Kajti vsi strašni dogodki sedanjih dni niso nič drugega kot znamenje one jeze božje, ki se bo enkrat razodela v vsej polnosti nad grešniki. Amen.

Ivan Filipič.

Praznik Marijinega brezmadežnega spočetja.

Brezmadežna — rešilni svetilnik v viharjih sedanjega časa.

Kraljica, brez madeža izvirnega greha spočeta, prosi za nas! Lavret. lit.

Pred nekaj leti sem bil v ljubljanski stolnici pri šmarniški pridigi slovitega govornika, jezuita patra Kolba. Govoril je ravno o brezmadežnem spočetju preblazene Device Marije in je povedal za uvod tale preprosti, a značilni dogodek: »Pred nedavnim časom mi pravi visok gospod, zvest in pobožen katoličan: »Prečastiti gospod, ravno včeraj sva se z mojo hčerko prerekala zaradi Marijinega brezmadežnega spočetja. Jaz sem trdil: »Brezmadežno spočetje Marijino je to, da je spočela Sinu božjega od Sv. Duha, ne pa od svojega ženina, sv. Jožefa.« A hčerka trdi: »Ne, to je, da je mati Ana spočela v svojem telesu Marijo na čudovit, nadnaraven način, ne kakor druge, navadne matere.« Kateri izmed naju je trdil pravo?« In kaj sem moral reči jaz? — »Nobeden.« — »Nobeden? Zakaj ne?« — je vprašal gospod ves začuden. »Kaj pa je potemtakem brezmadežno spočetje Marijino?« — »Nič drugega, kot da Marija ni imela na sebi nikoli izvirnega greha, tudi v hipu ne, ko je bila spočeta v materinem telesu, ali z drugimi besedami: ko je njena duša začela živeti v telesu sv. matere Ane. Bila je tako čista kakor duša Adamova, ko jo je Bog vdihnil v truplo iz ila, in je temu truplu dala življenje kakor duša Eve, ko jo je Bog ustvaril iz Adamovega rebra, in nista oba še ničesar vedela o grehu, ampak sta bila čista in nedolžna kakor angeli v nebesih. — »Vsa lepa si, prijateljica moja, in madeža ni na tebi,« govori zato o njej ženin v »Visoki pesmi«.

Nauk sv. Cerkve je, da ima vsak človek, kadar njegova duša začne v materinem telesu živeti, na sebi že izvirni greh, o katerem vzdihuje že kraljevi pesnik David, rekoč: »V hudo-

bijah sem spočet, in v grehah me je spočela mati moja« (Ps. 50). To je prvi madež na naši duši. Kaj je madež, veste, madež je n. pr., ako si poliješ belo obleko s črnilom ali si očrniš roko pri pisanju, pri kuhanju. Kakor je to nekaj nelepega za človeško oko, tako madež na duši, greh, za oko božje. — Žalostna dediščina po naših prvih starših, Adamu in Evi, je ta madež izvirnega greha. Nekako tako je z njim, kakor s sramoto, ki prihaja s staršev na otroke. Ali morejo otroci za to, če je bil oče tat ali morilec? A vendar pride slabo ime in sramota tudi na otroke, ki se jih ljudje nekako ogibljejo in dostikrat do njih smrti govore o njih: »Ta je sin, ta je hčerka onega, ki je storil to in to.« — Izbriše se nam ta greh pri sv. krstu. V novem testametu nam izpričuje sv. pismo le o sv. Janezu Krstniku, da je bil očiščen tega greha že v materinem telesu. Zato praznujemo poleg rojstva preblazene Device edino še praznik rojstva tega svetnika; pri vseh drugih svetnikih praznujemo le dan smrti. A tudi ta je bil očiščen izvirnega greha po Gospodu Jezusu Kristusu, ki ga je Marija prinesla pod srcem v obiske k sv. Elizabeti, Janezovi materi. Otrok je začutil v materinem telesu navzočnost Odrešenikovo in se je od radosti zganil v materinem telesu zaradi čudovite milosti, ki je lila nanj iz bližine Sinu božjega.

O Mariji uči sv. Cerkev, da je bila obvarovana tega greha istotako zaradi zasluženja Kristusovega, zaradi njegovega trpljenja in njegove smrti. In ker je bila od Boga izvoljena in določena za mater njegovemu edinorojenemu Sinu. Že pamet nam pravi: Bilo bi čudno in neprimerno, če bi ona, ki je imela roditi Zveličarja, in je s tem strla glavo kači, hudemu duhu, kakor je Bog napovedal že v raj, bila vsaj malo časa pod oblastjo greha in hudega duha.

Da je preblazena Devica brez madeža izvirnega greha spočeta, so verovali kristjani že v prvih stoletjih krščanstva, in skozi vsa poznejša stoletja se dá zasledovati in dokazati ta vera. Vendar še ni bilo od sv. Cerkve zaukazano, da m o r a j o vsi to resnico verovati, kakor še n. pr. ni pod smrtnim grehom zaukazano verovati, da je bila Marija takoj po smrti od Boga s telesom v nebesa vzeta, dasi bo pač tudi ta resnica prej ali slej proglašena za versko resnico, ki jo morajo vsi verniki verovati. Šele 8. decembra 1854 so sv. oče papež Pij IX. kot v verskih rečeh nezmotljivi učenik sv. Cerkve po mnogih pripravah, razmišljanjih, posvetovanjih in molitvah v navzočnosti 54 kardinalov, 42 nadškofov, enega patriarha in 100 škofov iz vsega sveta v cerkvi sv. Petra v Rimu slovesno proglasili: »Po navdihu Sv. Duha, na čast presvete in nerazdeljive sv. Trojice, na čast in v slavo deviške Matere božje, v povzdigo krščanske vere — razglasimo, izjavimo in določimo v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa, v imenu sv. apostolov Petra in Pavla in v svojem imenu: nauk, ki uči, da je preblazena Devica Marija

že v prvem začetku svojega spočetja po posebni milosti vse-mogočnega Boga z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa, Odrešenika sveta, bila obvarovana vsakega madeža izvirnega greha, je od Boga razodet in vsi verniki ga morajo trdno in stanovitno verovati. Kdor bi se drznil, kar Bog obvaruj, drugače misliti v srcu, naj si dobro zapomni, da se sam obsodi v pogubljenje, zataji vero ter odpade od edinosti sv. Cerkve.«

A kakor bi nebesa s tem še ne bila povsem zadovoljna, so hotela to veliko, izredno čast Matere božje še na poseben način potrditi, da bi nihče več ne mogel o njej dvomiti in z dvomi grešiti. Določila so, da je štiri leta pozneje, 25. sušca 1858 v Lurdu na Francoskem Marija sama pri 16. prikazni — vseh je bilo 18, zadnji dve 5. aprila in 16. julija — mali Bernardki Subirujevi slovesno, polna nebeške radosti in hvaležnosti do Boga izjavila: »Brez madežno spočete sem« — besede, ki jih neuka Bernardka ni umela, jih v čisti, knjižni francoščini še nikoli slišala ni in jih je ponavljala vso pot, ko je šla po tej prikazni k lurškemu župniku Peyramalu, da mu te besede one lepe gospe na masabijelski skali pove.

Dvomiti torej o tej resnici več ne moremo in ne smemo.

Vprašamo se pa: »Ali ima verska resnica in ta čast Marijina za današnji čas kak pomen?« Odgovorimo brez množega pomišljanja in obotavljanja: Ima ga! Celo velik, poseben pomen ima prav za sedanjí čas. In dobro in koristno je, da stoji ta nauk zdaj tako krepko in trdno med nami.

Glejte, kakor valovi bučečega morja se razliva posebno v sedanjih časih čez ves svet, po vojni posirovel, hudobija razbrzdanosti in nečistosti. Vsepovsod vidimo in z žalostjo čutimo to, v mestih in na deželi, v tujih deželah in v naši domovini. A sredi teh kalnih valov stoji kakor nepremakljiva skala Devica Marija, brez madeža spočeta. In kakor mogočen svetilnik sredi morja je Devica Marija, ki je bila svetla in čista in brez najmanjšega osebnege greha vse življenje. S kakim hrepenenjem se ozirajo mornarji ob besnečih viharjih, ko jih sredi temne noči razburkani in razbrzdani valovi mečejo sem in tja, v vedni nevarnosti, da se potope sredi tega strašnega vrvenja in besnenja valov, po svetilniku, čigar jasna, blagodejna luč jim kaže pot v pristan, jim daje upanje, da se vendar še rešijo iz teh grozot, ki stegajo tisočero rok po njih, da jih potegnejo v globočine in jih pogubé! — O, ali nismo mi vsi taki mornarji sredi razburkanih valov hudobij in strasti, ki se razlivajo širom po deželah, ki groze huje in huje, da požro in uničijo tisočere in tisočere, predvsem našo mladino, ki bi nas najbolj bolelo srce po njej, a tudi naše može in žene! — Zato, glejte, je dobro in koristno, in blagoslovljena sreča je za nas, da imamo pred seboj Devico brezmadežno. Ne samo, da stoji ona nepremakljiva sredi kalno se penečih valov, in da stoji trdno vsak, ki se zateče k njej, ki se reši pod njeno okrilje — glejte, niti blizu se ji ne

upajo oni nevarni, smrtonosni valovi. Mir je v njeni bližini, velik mir. In blagodejna varnost. Kdo se torej ne bi oziral z zaupanjem v njo, kdo se ne s srčnim hrepenenjem, a tudi s srčno radostjo zatekal k njej?

O krščanske dekluce, ki ste še čiste in svete in neomadeževane, ostanite v bližini Marijini! Dandanašnji še bolj nego v prejšnjih časih, ker je nevarnosti zdaj še mnogo več! Glejte, ob njej je mir, ob njej varnost. Nikar ne hodite od nje, nikar se ne spuščajte vun med valove. Ali bi ne bilo škoda vaših mladih življenj, če bi jih dobili med se kalni valovi življenje; škoda vaše cvetoče mladosti, če bi jo oblatili ti valovi, škoda vaših lepih duš, če bi se potopile in pogubile v valovih življenja in greha? — A ve, ki ste se že nekoliko podale ali se polagoma podajate vun na te nevarne valove, omamljene in zaslepljene po lepih, a lažnivih besedah, ozrite se še enkrat na Marijo, brezmadežno v svojem spočetju, brezmadežno vse življenje! Poglejte oni srčni, sladki rajski mir, ki vlada v njeni bližini. Spomnite se, kako ste bile mirne, zadovoljne in srečne, ko ste bile še povsem čiste in nedolžne, povsem Marijine; kako mnogo bolj dobre in blaže ste bile s starši, z brati in s sestrami in z vsemi, ki ste prišle z njimi v dotiko. Ali jo boste zares zapustile? Njo, ki vas ljubi, kakor nihče na svetu? Njo, ki vas ni zapustila še v nobeni stiski in težavi in vas ne bo nikoli, če ve ne zapustite nje? O, nazaj k Mariji in v njen mir, nazaj po potu spoznanja, kesanja in dobre spovedi! Vzdihnite iz globočine nemirnega, razdvojenega, trpečega srca: »O Marija, najčistejša, brez madeža spočeta, prosi zame, pomagaj mi, ne pusti me od sebe!«

Poglej Marijo, najčistejšo, najkrasnejšo, ti, krščanski mladenič, ki te že vabi svet in greh. Glej, nikjer na vsem širnem svetu ne najdeš tej enake po lepoti, po dobroti, po bogastvu, po zvestobi. Nikar ne glej po onih, ki se ti v obraz smehljajo, za hrbtom te goljufajo. Ne postopaj za onimi, ki so bile že tisočerm in milijonom v pogubo. Ne hodi po potih, ki se ti zde v začetku morda prijetni, a njih konec je grenkost in trpljenje in pogubljenje. V Marijo se oziraj, ne po drugem spolu, to ljubi iz vsega srca in iz vse duše, tej se trudi prikupiti, tej sledi, tej služi vse dni svojega življenja — in veruj, ne bo te bolelo srce, ne boš varan, in plačilo za tvojo ljubezen in zvestobo bo obilno in sladko.

In ti, krščanski mož, ki moraš morda danes ali jutri v tuji svet, spet pod puško ali kamorkoli, v stotere nevarnosti, Marije prečiste, brezmadežne se okleni! Imaš njeno svetinjico? Čudodelno, obdarovano s tolikimi odpustki? Glej, če jo nosiš pri sebi in si v milosti božji, kolikorkratkoli na dan in kjerkoli pomoliš šest očenašev, šest češčenamarij in šestkrat »Čast bodi Očetu...« na namen sv. očeta, to je za razširjanje svete vere in za mir med krščanskimi vladarji, kar je baš dandanašnji tako

potrebno, dobiš popolne odpustke. Porabi to veliko milost! In glej, če te vabi v tujini greh, če že pljuska jo ob tebi kalni in nevarni valovi grešnega zapeljevanja, vzemi v roko svetinjico, poglej Brezmadežno, spomni se, da si se posvetil njej, spomni se prisege, ki si jo ob poroki slovesno govoril pred oltarjem božjim, da hočeš in moraš ostati zvest svoji ženi vse dni, da vaju smrt loči, in upam, dà, prepričan sem, da boš zmagal v tem najhujšem boju, da ostaneš junak, stanoviten in nepremaknjen, po Marijini pomoči, v Marijinem varstvu.

In ti, verna slovenska žena, ki ti je mož morda že leto in dan, že dve leti od doma, v vojni, doma pa se ti bližajo zapeljivci in te s sladkimi besedami vabijo v valovje brezbožnega življenja in greha — pomisli in preudari, kako nevarno je to morje. V prvem hipu se ti zazdi morda tako lepo, prijetno in vabljivo. A glej, v hipu se lahko razburi, valovi pljuskujejo čez te, te potegnejo v globino. O, drži se Marije, najčistejše, take jake in krepke opore v viharjih izkušnjav! Ostani v njeni bližini, časti jo še zanaprej zvesto in goreče! In kadar se ti vrne mož, s kako srečnim licem in še srečnejšim srcem mu boš šla naproti! S kako blestečim očesom, v katerem ne bo ne strahu in ne sramu, mu boš pogledala v oči. Žena, zvesta Mariji — zvesta tudi možu!

A kaj pa mi, ki nam ne sveti več ta jasni svetilnik, mili in milostipolni obraz Marijin? Kaj pa mi, ki smo jo zapustili in smo se podali vun v valove lahkomišelnega življenja in grehov, in so nas ti valovi malone že popolnoma požrli? Kaj pa mi, ki smo tako globoko v hudobijah in grehih, da je v naših srcih že globoka noč obupa? Kaj pa mi, ki smo že tako omadeževani in umazani, da si niti oči ne upamo več povzdigniti k solnčnočisti, k najsvetejši, brezmadežni Devici? — Preden odgovorim vam, uboge, trpeče, usmiljenja vredne duše, naj vas opomnim, kaj store matere za svoje otroke, kako pomagajo tudi hudobnim otrokom! Večkrat sem že bral, da je mati raje sama gladu in mraza umrla, da je le otroku mogla dati jesti. Dobili so jo mrtvo poleg jokajočega otroka. Znani so mnogi slučajji, da je mati iz hiše, ko je gorela, rešila otroka. Pri tem je sama dobila hude opekline in v velikih bolečinah umrla.

Če navadna telesna mati ne neha ljubiti svojega otroka, najsi je še tako hudoben, ali bo pozabila svojih otrok in jih nehala ljubiti najboljša in najbolj usmiljena mati? In najsi so jo tudi žalili! Ne, ne bo jih pozabila! Ne, pomagala nam bo vstati. Dvignila nas bo s svojo mogočno priprošnjo. — Zato pa vsi vi razdvojeni in trpeči v grehih, vsi vi obupani zaradi velikega števila grehov in hudobij — vi pogledajte še s posebno vdanostjo k Mariji, vi povzdignite s tem večjim zaupanjem svoja srca k Mariji in vzdihujte še bolj goreče nego drugi iz globočine trpečega srca: »O Mati Marija, ti najčistejša, brezmadežna, prosí zame, pomagaj mi, dvigni, reši me! Pomagaj mi, da po tebi pridem spet k Jezusu!« Verujte, ne bodo zastoj vaše prošnje.

Zakaj »nikoli še ni bilo slišati, da bi ne bil uslišan, kdor je pribežal pod Marijino varstvo« (sv. Bernard). — Vemo pa, da smo vsi, dokler brodimo skozi valovje sveta in življenja, v vednih nevarnostih. Zato nam bodi, o Marija, najsvetlejša, najčistejša, svetel svetilnik v tem morju. Vse nas vodi, o ti brez madeža spočeta, varno skozi viharje in valove življenja k svojemu milemu, ljubemu Jezusu, ki je tebe s svojo presveto, predragoceno krvjo obvaroval izvirnega in vsakega drugega greha, nas pa opral grehov in nas storil vredne nebeškega kraljestva. Amen.

Ksaver Meško.

Druga adventna nedelja.

Homilija.¹

(O drugi polovici evangelija.)

Današnje in naslednje nedeljo nam stopa pred oči v nedeljskem evangeliju veliki spokornik in predhodnik Kristusov, sv. Janez Krstnik. Njemu je poverila sv. Cerkev nalogo, da tudi nam govori o spokornosti, da »obrne srca očetov k otrokom, in neverna k modrosti pravičnih in pripravi Gospodu popolnoma ljudstvo, kakor je že pred 1900 leti izpreobrnil veliko Izraelovih otrok h Gospodu, njih Boгу«. Da, kakor je nekoč pridigoval in oznanjal pokoro Izraelcem ob reki Jordanu, tako nam govori o pokori tudi v današnjem evangeliju, govori nam pa ne z besedo, ampak z lastnim zgledom. Pri tem mu pa najlepše pomaga naš božji Zveličar sam. Ko namreč hvali v drugem delu današnjega evangelija sv. Janeza Krstnika, nam hvali in razkriva vse njegove lepe lastnosti; a obenem, ko kaže Kristus na Janeza Krstnika, biča tudi slabosti svojih poslušalcev. A glejte! podobne lastnosti in pregrehe, ki so jih imeli nekdam Jezusovi poslušalci, imamo več ali manj tudi mi sami. Zato bomo v naslednjem z namenom, da bi se otresli sedaj v spokornem adventnem času teh pregreh in takoduhovno pripravili pot božjemu Zveličarju za božične praznike, premislili stavek za stavkom v drugem delu današnjega evangelija.

Kristus prične zbranim množicam govoriti in pravi: »Koga ste šli v puščavo gledat? Ali trst, ki ga veter maje?« S temi besedami spomni Kristus svoje poslušalce onih časov, ko se je bilo polastilo prebivalcev v Jeruzalemu in vsej Judeji neko do slej neznano gibanje, ko so se jele zbirati dan za dnem množice

¹ Dr. P. W. von Keppler: Die Adventsperikopen.

judovskega ljudstva, da pohitijo onkraj Jordana prav po besedah sv. Mateja, ki pravi: »Tedad je k njemu hodil Jeruzalem in vsa Judeja in vsa stran ob Jordanu.« Tam v puščavi je namreč pridigoval Janez Krstnik o sodbi, pokori in krstu. Že je preteklo nekaj časa od onih dni in sadovi pridig sv. Janeza Krstnika bi se morali pokazati. Toda, ko išče božji Zveličar zaželjenih sadov v srcih in življenju zbranih poslušalcev, tedaj se mu milo stori in ne more si drugega, kakor da začne karati svoje poslušalce, rekoč: »Kaj ne, tudi vi ste bili v puščavi? Pa po kaj ste šli tja-kaj? Ste šli ogledovat trst, ki ga maje veter tamkaj ob vodi sem in tja? O ne! Zato se ne izplača zapustiti domovja in službe, zato se ne izplača oditi na večdnevno in težavno pot. Ne, nekaj drugega vas je vleklo tja k Jordanu. Gola radovednost vas je zvalila, in sicer radovednost videti moža, ki ni niti oddaleč podoben trstu. Z njim ste se hoteli seznaniti, ki ga ne vkloni ne grožnja, ne prilizovanje, ki pove resnico jasno in odkrito visokim in nizkim, ki ljubi svoje prijatelje prav tako kakor svoje sovražnike. Njega ste hoteli slišati, ki stoji trden kot hrast, bodisi da ga doleti sreča ali zadene nesreča. Njega ste hoteli slišati, ki je sedaj tam doli v ječi pripravljen raje dati glavo, kot se vклонiti krivičnemu kralju Herodu. Da, njega, preroka Janeza, ste hoteli slišati in s tem namenom ste hiteli k Jordanu. Tudi zase ste morda hoteli izvedeti resnico in on vam jo je povedal. In vi ste mu verjeli, da se je približalo božje kraljestvo, da je obljubljeni Mesija že blizu, in ste se dali krstiti in ste bili pripravljeni storiti vreden sad pokore.

Toda, tako pravi dalje božji Zveličar, vprašajte sedaj same sebe, kakšno korist imate sedaj od vsega tega. Je li vaše obnašanje tako, kot vas ga je učil Janez Krstnik? Ne ne! Janez Krstnik ni podoben trstu, ampak vi ste podobni trstu, ki ga veter maje semintja. Zakaj danes verujete, a jutri dvomite, danes gledate moje čudeže, a jutri me zaničujete, danes ste polni ljubezni, a jutri mlačni in mrzli, danes ste pripravljeni storiti pokoro, a jutri me bodete zopet zapuščali.«

Glejte, predragi v Gospodu! Tako je Kristus opominjal in svaril svoje poslušalce. Toda ali ne veljajo te iste besede temu ali onemu tudi izmed nas? O, da, saj vemo, da so tudi med kristjani taki, ki danes molijo, a jutri kolnejo, ki zjutraj goreče poslušajo besedo božjo, a zvečer kvantajo, ki nekaj časa goreče prejemajo sv. zakramente, a če se pokaže najmanjša težkoča, na vse pozabijo. Ali jih ni tudi med kristjani takih, ki se v adventnem času postijo in zatajujejo, a pred pustom pijančujejo in razgrajajo, ki z enim jezikom Boga hvalijo, a z ravno istim jezikom bližnjega obirajo, ki z eno roko vbočajme dajejo, a z drugo krivico delajo. Ali jih ni morda tudi med nami samimi takih, ki nekaj časa goreče molijo, a kmalu zopet godrnjajo zoper Previdnost božjo, ki se ob času nesreče vrnejo k Bogu, a komaj nesreča mine, ga zopet pozabijo. Zares! Ali nismo mi sami

podobni trstu, ki ga veter maje semintja? Saj smo v začetku vojske tako goreče molili in stavili vse svoje zaupanje v Boga, a sedaj smo jeli v molitvi popuščati; kakor da ne bi verjeli, da Bog vodi usodo narodov, da On odločuje o tvojem in mojem življenju, da podeli zmago, komur sam hoče.

Tako vidimo, da tudi nam veljajo besede Gospodove. Zato si jih vzemimo k srcu in ostanimo zvesti Gospodu ne le v sreči, ampak tudi v nesreči, sklenimo izpolnjevati zapovedi njegove ne le takrat, kadar nam je prijetno, ampak tudi takrat, kadar pride zapeljevanje in se pojavijo razne težkoče.

Pa poslušajmo dalje, kako hvali Kristus sv. Janeza Krstnika. Kristus pravi: »Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte, kateri se v mehko oblačijo, so v kraljevih hišah.« Š temi besedami hoče naš Gospod Jezus Kristus reči to-le: »Zato torej niste šli v puščavo, da gledate trst, kako ga veter maje semtertja. Če pa niste šli zato, kaj vas je vendar gnalo v puščavo? Ali ste šli zato, da vidite človeka v mehko oblečenega. O ne! Takega moža bi pač morali kje druge iskati. Morda bi ga našli v hiši kralja Heroda. Kajti v Herodovi hiši so bili taki, ki so se oblačili v razkošna oblačila in uživali svetno veselje. Ne, šli ste zato tja, da vidite moža, ki živi po načinu starih prerokov, ki nosi, kot so nosili oni, oblačilo iz kameljih dlak in usnjat pas okoli svojega ledja, ki je, kot so jedli oni, kobilice in divji med. Hoteli ste torej videti moža, ki ni samo oznanjeval pokore, ampak jo je tudi priporočal z lastnim zgledom, moža, ki je stavil vso velikost človekovo v njegovo notranjo popolnost, moža, ki je zametaval vse, kar svet visoko ceni, ki ni izvrševal ne čudežev, ne drugih velikih del. In videli ste ga, katerega ste hoteli spoznati. Pa kaj nam je zopet vse to koristilo? Spoznali ste sicer, da bi morali biti tudi vi skromni v jedi in pijači, kakor je bil skromen Janez Krstnik; toda ali ste ga posnemali? Spoznali ste, da bi bilo tudi za vas prav, če bi si pritrgovali v svojih razkošnih oblačilih, ko ste videli Janeza oblečenega v kameljo dlako; toda ali ste se ravnali po njem? Spoznali ste, da bi tudi vi ne smeli nezumno hlepeti po svetnem bogastvu in uživanju, ko ste videli Janeza, da se izogiblje vsem ugodnostim tega življenja; toda tudi v tem mu niste sledili. Nj e - g a s t e v i d e l i d e l a t i s t r o g o p o k o r o , a s e o b n a š a t e , k o t b i v a s r a v n o n a s p r o t n e g a u č i l .

Glejte, tako je Kristus zopet opominjal, kažoč na Janeza Krstnika, svoje poslušalce k pokori, da bi potom pokore ugledil pot svojim naukom do njihovega srca.

Toda ali ne kliče in vabi tudi nas k pokori, kliče zlasti sedaj v vojnem času? Ali je mar sedanja vojska kaj drugega kot svetovni misijon, pri katerem nam govori sam po preroku Joelu, rekoč: »Zdaj tedaj pravi Gospod: Izpreobrnite se k meni iz vsega svojega srca s postom in z jokom in s plakanjem. In pretrgajte svoja srca, ne pa svojih oblačil, in izpreobrnite se h

Gospodu svojemu Bogu; ker je dobrotljiv in milostljiv, potrpežljiv in velikega usmiljenja in vzvišen nad hudobijo. Kdo ve, če se ne bo vrnil in odpustil in za seboj pustil blagoslova. Ali ni gromenje topov kakor zvonjenje zvonov, ki nam oznanjajo besede Gospodove, ki jih je nekoč z bridkim srcem govoril Jeruzalemčanom, rekoč: »O da bi spoznalo tudi ti in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir.« Ali ni sedanja vojska ostra pridiga Boga samega, s katero hoče iztrebiti ono silno mehkužnost in uživanja-željnost, ki se je hotela polastiti krščanskih narodov v zadnjih desetletjih, ono ostudno brezverstvo, ki je tiralo narode v gotovo pogubo? Da, vojska je misijon; zato kličimo tudi mi, kakor je klical Daniel nekdanj, rekoč: »O Gospod, veliki in strašni Bog, ki milost izkazuješ tem, ki te ljubijo in tvoje zapovedi izpolnjujejo: grešili smo, krivico smo storili, hudobno delali in odvrnili smo se od tujih zapovedi in krivic.« Da, grešili smo in še vedno grešimo! Ali jih mar ni, ki niti sedaj kljub tej glasni pridigi božji ne držijo postnih dni, dasi bi lahko? Ali jih mar ni, ki niti sedaj ne prihajajo točno k daritvi svete maše in ostajajo zunaj cerkve in zapijajo najsvetejšo daritev? Ali jih mar ni, ki niti sedaj nočejo priti k spovedi, dasiravno so jo skrajno potrebni? Ali jih mar ni, ki niti sedaj nočejo opustiti grešnega znanja in zastaranega sovraštva? Ali jih ni, ki niti sedaj nočejo opustiti pijače in ponočevanja?

O da! tudi nas vabi Bog v sedanjih časih k pokori in zatajevanju in skromnosti. Zato nikar ne odlašajmo pokore, zlasti sedaj v adventnem času ne, da se nenadoma ne izpolni nad nami Gospodova grožnja, kot jo napoveduje sveto pismo, rekoč: »Kadar nadloga nanagloma pridere in poguba kakor vihar privrši: kadar stiska in težava nad vas pride, tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišal; zgodaj bodo vstajali, pa me ne bodo našli.« Zakaj tako? Zato, ker niso hoteli spoznati božjih opominov, zato, ker sem vas klical, pa ste se branili, sem iztegal svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil ozrl; ker ste ves moj svet zaničevali in moje svarjenje zanemarjali.«

Pa poglejmo še enkrat, kako Kristus svari in opominja svoje poslušalce ob zgledu Janeza Krstnika! Tretjič jih namreč vpraša: »Ali koga ste šli gledat? Preroka? Prav, povem vam, še več kakor preroka.«

S temi besedami biča Kristus nevernost svojih poslušalcev, ki nočejo resno misliti na večnost, ki nočejo priznati, da so se končali s predhodnikom Jezusa Kristusa, Janezom Krstnikom, časi, ki so bili namenjeni pričakovanju ljubljenega Odrešenika. Kristus hoče reči: »Prerok je vstal v puščavi ob Jordanu. Ondi uči in krščuje.« To je bila tista novica, ki vas je vlekla v puščavo. In šli ste in videli ste njega, ki je več kot prerok. Zakaj Janez Krstnik je večji od prerokov. Drugi preroki so se imenovali preroke zato, ker so bili učeni in so napovedovali prihodnje stvari, razsvetljeni od Boga. Janez Krst-

nik pa ni samo prerokoval, ampak je bil tudi sam prerokovan. Zakaj on je tisti, o katerem je govoril prerok Malahija, rekoč: »Glej, jaz pošljem svojega angela, ki bo pripravljaj pot pred mojim obličjem.« On ni samo zadnji in največji prerok, on je sploh največji, kar jih je bilo rojenih od žene. Zakaj on je neposredni predhodnik Kristusov, in kakor je gledal v stari zavezi Mozes z višine v obljubljeni deželo, tako je Janez Krstnik iz stare zaveze gledal v novo zavezo. On ni samo napovedal, kakor drugi preroki, da pride obljubljeni Mesija, on je naravnost z roko pokazal nanj, rekoč: »Glejte! Ta je, ki odjemlje grehe sveta.« Vsi drugi so govorili, da pride, ta je povedal, da je že tukaj. On ni samo pričeval v njegovem imenu in oznanjal prihod mesijanskega kraljestva, on je krstil njega samega in njega samega je vpeljal v mesijansko kraljestvo.

Da! videli in slišali ste preroka, ki je večji od vseh prerokov, pravi Kristus dalje, toda kaj vam je vse to koristilo? Morda ste se dali celo krstiti in ste mu nekaj časa verjeli; pa kmalu ste ga zopet zapustili, in njegov trud, da vas pripravi za nebeško kraljestvo, je bil zastonj. Zakaj zopet ste se pohujševali nad njim in mu očitali, da ima hudiča v sebi in »le igrali ste se z njim, kakor se igrajo otroci z brlečo lučko. Zato vas Janez Krstnik ni mogel pripeljati h Gospodu, zato niste mogli pritegniti nase nebeškega kraljestva, ki silo trpi.«

Glejte! tako zopet biča Kristus nevernost in nedoslednost svojih poslušalcev. Kajti, če bi bili dosledni, bi morali reči: »Janez Krstnik, predhodnik Kristusov, je že prišel na svet. Z njim je čas pričakovanja končan. Tudi Kristus mora biti tukaj in mi moramo postati njegovi učenci!«

Toda ali ne zadenejo ti očitki tudi sedanjega časa? Ali ni sedanja vojska resen opomin ne le posameznikom, ampak celim državam, da zapustijo pota pregreh in brezverstva? O kako so se mnogi igrali z Bogom, dokler ni izbruhnila vojska, kako so zasmehovali božjo Previdnost, kako so prezirali božje zapovedi, kako so tajili bivanje božje, kako so se igrali s Cerkvijo Kristusovo, kako so zasmehovali njegov božji nauk in sv. zakramente, kako so ščitile in varovale države javne bogotajce (vseučilišča)! O glej! Sedaj se vračajo ljudstva k veri nazaj, sedaj se učijo moliti in verovati, sedaj se vračajo v cerkve, ko so spoznali, da more dati prave tolažbe edino sv. vera. Na kako pretresljiv način je izpovedal vero v sedanji vojski eden največjih bogotajcev francoski svobodomislec Lavredan, ko je v časopisih izpovedal: »Sedaj zopet verujem in moja duša se silno veseli nad versko probujo sedanjih dni.« Res, človek se mora veseliti novega verskega življenja, ki je marsikje zopet pognalo. Toda še so, ki se nočejo okleniti Kristusa, še so, ki nočejo iskati Boga z vsem srcem, ki nočejo verovati v Previdnost božjo, ki so zaverovani v svet in le preveč zamožani v časne skrbi, ki nočejo misliti, kako se jim bo godilo ob

zadnji uri, kakšna bo njih večnost. Še so države, ki nočejo poslušati Cerkve. Kako lepo je sv. oče že večkrat vabil k miru; toda zdi se, da se nobena vojskujočih držav noče zmeniti za namestnika Kristusovega na zemlji. Kakor so nekdanj Judje spoznali, da je edina rešitev v Kristusu, pa se ga vendar niso hoteli okleniti; tako tudi sedanje države lahko spoznajo, da more ljudstva srečne ohraniti le Cerkev Gospodova, pa se vendar nočejo zanjo zmeniti.

Glejte! V tem oziru tudi nam velja opomin našega višjega pastirja, da molimo, da bi se izpreobrnili posamezniki, da bi izpregledale države, izpregledali narodi. Zato ponavljajmo večkrat zaupno in goreče: »Kralj bodi Gospod ne samo vernih, ki niso nikdar odpadli od Tebe, ampak tudi izgubljenih sinov, ki so te zapustili; daj, da se skoraj vrnejo v Očetovo hišo, da ne poginejo uboštva in lakote. — Daj vsem narodom red in mir.« »Naj se ves svet spokorjen po tem udarcu k Tebi izpreobrne, tebe pripozna za Gospoda in ti odslej zvesteje služi.«

Tako je zopet stal pridigar sv. Janez Krstnik pred nami. O da bi poslušali njegov klic zlasti letošnji adventni čas. Sklenimo ostati zvesti svojim načelom, vzdramimo se iz svoje zaspčnosti, nalagajmo si primerna pokorila, molimo zase in za druge, za verne in neverne, za pravične in grešnike, in potem smemo upati, da se ne naseli ob božičnih praznikih samo v naša srca mir Kristusov, ampak da se tudi po vsem svetu prej kot mislimo oglasi božična pesem: »Slava Boгу na višavi in mir ljudem na zemlji.« Amen.

Ivan Filipič.

Tretja adventna nedelja.

Zadolžena verska nevednost — pregrešna.

Kadar se imajo kje vojaki nastaniti, pride poprej kak drug, kateri jim oskrbi bivališče v dotični vasi ali mestu. Kadar hoče cesar ali kralj s svojim prihodom počastiti kako pokrajino, popravljajo se mu poprej pota, in velike priprave se delajo za njegov sprejem v tistem kraju, da bi dobil ugodnejši vtis o ondotnem ljudstvu in okolici. Ko je hotel na zemljo priti večni Sin nebeškega Kralja, poslal je nekoliko pred seboj posebnega moža, ki ga je sam imenoval »svojeга angela, kateri bo pred njim pot pripravljal« (Mat. 11, 10).

Ko se je pri Jezusovem krstu oglasil nebeški Oče ter se prikazal Sveti Duh v golobji podobi, spoznal je sv. Janez Krstnik Mesija, obljubljenega Odrešenika. Ko je Jezusa videl priti, reče: »Glej, Jagnje božje, katero odvzame greh sveta« (Jan. 1, 29). Jeruzalemskim farizejem pa je moral sveti spokornik očitati: »Sredi med vami stoji, ki ga vi ne poznate!« (Jan. 1, 26).

O da bi pač tudi mnogim katoliškim kristjanom ne veljale te očitajoče besede sv. preroka: »Sredi med vami stoji, ki ga vi ne poznate!« Pa, žalibog, da jih je toliko, kateri ne poznajo ali vsaj kolikor mogoče dosti ne poznajo ne Gospoda Jezusa Kristusa, včlovečenega Sina božjega, našega Zveličarja in prihodnjega Sodnika, ne njegovih nauk in zgledov, pa tudi ne svoje matere svete katoliške Cerkve. Zlasti tem nevednežem velja danes moja pridiga. Rečem: Nevednost v verskih naukih in resnicah je pregrešna sama na sebi in je pregrešna zaradi slabih nasledkov. Pazno mi sledite!

Predvsem treba izpregovoriti besedo o nevednosti, in sicer verski. Kdor premalo zna in pozna verske nauke in resnice, je neveden kristjan in katoličan. Vprašanje pri tem pa je poglavitno to, ali je nevednosti sam kriv ali ne. Ako si je sam kriv verske nevednosti, je to zadolžena nevednost ali tudi premagljiva. Ako si kdo nevednosti ni sam kriv, je to nezadolžena nevednost ali nepremagljiva.

Zadolžena, nameravana nevednost se kaže pri tistih, kateri nalašč iz prevzetnosti, lenobe ali hudobije oči zapirajo resnici in spoznanju božjemu ali nič o božjih potih in zahtevah nočejo vedeti.

V nezadolženi, nepremagljivi nevednosti pa se nahajajo tisti, kateri si tudi ob najboljši volji in resnem trudu ne morejo prisvojiti verskega znanja. Zato take vrste nevednost ni pregrešna. Zadolžena, nameravana nevednost pa je pregrešna, je silno škodljiva in kazniva. Sv. Gregorij pravi: »Kaj drugega je, ne vedeti, in spet drugo je, ne vedeti hoteti; prvi je nevednež, drugi zaničevalec postave.« Zato pravim:

1. Zadolžena nevednost je pregrešna že sama na sebi. Trgovec z umetninami je v nekem mestu prodajal razne lepe in dragocene izdelke človeškega uma in dlani. Med drugim je razobesil tudi razne podobe, slike. Tu so bile podobe vladarjev, junakov, učenjakov, pesnikov, umetnikov stare in nove dobe. Ljudje so pridno kupovali. Nazadnje je visela tam samo še podoba našega ljubega Zveličarja, in ta je bila še celo cenejša od drugih. Pripelje pa tam mimo po cesti deček slepega berača. Otrok obstane pred izložbo in se ne gane, da bi šel naprej. »Kaj pa stojiš toliko časa tukaj?« vpraša slepec. »Oj,« odvrne deček,

»tamle je sama še ostala podoba našega Gospoda Jezusa Kristusa, druge so ljudje pokupili že vse.« Tedaj kupi slepi berač sliko Zveličarjevo. Trгоvec pa mu norčevaje se reče: »O stari mož, saj ga ti ne vidiš!« In slepec izpregovori: »Jaz, slepec, ga vidim; tisti pa, ki vidijo, ga prezirajo.«

Ljubi kristjani! Dogodba iz življenja, ki hrani za nas imeniten nauk. Le tisti, ki so slepi za posvetne blagre, spoznajo zares Gospoda Jezusa Kristusa in zajemajo srčno veselje iz njegovega božjega nauka. Tisti pa, ki imajo oči, ušesa in srce le za pozemeljske reči, tisti nočejo dosti vedeti o Bogu, o Kristusu, o njegovih zapovedih in milostih. Toda Stvarnik nam je dal vsem razumno dušo, dal pamet, da bi Boga vedno bolj spoznavali, ga ljubili ter mu zvesteje služili. Samo sveta vera pa nas pouči, kako neskončno popoln je Bog sam v sebi, kaj je storil za nas in še dela, dalje, kaj od nas zahteva in kaj nam je za to obljubil. »Iz nepoznanja božjega pa izvira vse hudo,« trdi sv. Bernard.

Ako torej po nerodnem opustiš ali zamudiš verski nauk, ravnaš gotovo naravnost nespametno in torej pregrešno.

Poglejmo še v sveto pismo stare zaveze. V knjigi pregovorov govori Sv. Duh: »Kupi si resnico, in ne prodajaj modrosti in uka in pameti« (23, 23). To se pravi: Prizadevaj si za resnico, vse daj zanjo, da jo dosežeš, in ne zapravljaj, ne zapuščaj po nobeni ceni modrosti, uka in pameti. Če sveto pismo pravi, daj vse za resnico, da jo dosežeš, kaj pa, če se ti nočeš niti tedaj učiti, ko se od tebe ne zahteva nič drugega kot pazno poslušati božjo besedo? Ali naj to ne bo greh?

Sv. Duh nas na drugem mestu svetega pisma uči takole: »Bodite željni mojih besedi, in ljubite jih« (Modr. 6, 12). Ako pa ti prav nič ne poželiš božje besede, pridige, krščanskega nauka, katekizma, razlage svetih zgodb, mohorskega pojasnila o Mesiju, o presv. Evharistiji, ali spodbudnega berila iz »Bogoljuba«, iz molitvenikov, ter rajši poslušáš ali bereš kake čenče ali celo spotakljive reči, in pregleduješ nespodobne podobe, ali bi tega Bog ne štel v greh? Saj vendar ravno nasprotno počneš temu, kar opominja večna Modrost po sv. pismu: »Poslušajte nauk in bodite modri in nikar ga ne zametujte!« (Preg. 8, 83.)

Da pregrešnost verske nevednosti še bolj razvidite, ozrmo se na Jezusa Kristusa. Prišel je na svet, ne le, da nas odreši od greha, ampak tudi, da nas oprostí zmote. Rekel je: »Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja« (Jan. 8, 12). Zato je opomnil: »Hodite, dokler imate luč, da vas tema ne obide« (Jan. 12, 35). Njegova sveta volja je torej, da hodimo v luči njegovih naukov in zgledov ter se od ognja njegove neskončne ljubezni tudi sami vnamemo. Saj je

zaklical: »Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj hočem, kakor da se vname?« (Luk. 12, 49.)

Ako se, dragi kristjan, od te nebeške luči ne daš razsvetliti in od ognja božjega Srca Jezusovega ne ogreti in vneti, ali taka malomarnost ni zares pregrešna? Saj je rekel Jezus: »Ko bi ne bil prišel in bi jim ne bil govoril, bi ne imeli greha; sedaj pa nimajo izgovora za svoj greh« (Jan. 15, 22). Drugič pa je povedal tudi vzrok, zakaj se mu mnogi odtegujejo. »To pa je sodba, ker je prišla luč na svet, in so ljudje bolj ljubili temo ko luč; zakaj njih dela so bila hudobna. Vsak namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da se mu dela ne bi očitala« (Jan. 3, 19, 20).

Zato so apostoli Gospodovi, ti stebri svete Cerkve, vedno poudarjali, kako potrebno je, da verniki znajo temeljito nauke večnega zveličanja. Apostol Pavel piše Kološanom: »Ne jenjamo za vas moliti in prositi, da bi bili vi napolnjeni s spoznanjem božje volje, v vsi modrosti in duhovni razumnosti; da bi spodobno živeli Bogu v vsem prijetni, rodovitni v vsakem dobrem delu, in rastoči v spoznanju božjem« (1, 9—10). Sv. Pavel prosi tu kristjane, ne zadovoljiti se kar s tem, kar so se že naučili, ampak napredovati v spoznanju verskih resnic, in on jih hoče pri tem podpirati s svojimi molitvami.

Ako se torej ti, moj kristjan, nič kaj ne pobrigaš za pouk niti v najvažnejših resnicah, n. pr. o našem Odrešeniku, o sveti maši, o sv. zakramentih, o grehu, malem in velikem, o štirih poslednjih rečeh, tedaj pač razodevaš kaznivo malomarnost proti zahtevam sv. apostolov, ki so dali svoje življenje za resničnost svete vere, kakor je zanjo svojo kri prelilo tudi 46 papežev in na milijone svetih mučencev. Ali ni taka zanikarnost pregrešna? Ali ni to grda nehvaležnost proti Bogu in nezmotljivi učenci sveti Cerkvi?

2. Pa s tem mera greha še ni napolnjena. Iz nevednosti v verskih rečeh izhaja namreč mnogo drugih grehov.

a) Nevednost je večkrat vzrok, da začne ta ali oni kristjan v veri omahovati ali pešati in morda postane celo neveren. Sv. Bernard pravi: »Kakor pleve raznaša vsak vetrič semtertja, tako nevedneža vsak goljuf premoti.« In goljufov je v vseh časih več kot preveč. Koliko jih je, ki tudi dandanašnje predrzno govore o večnih resnicah ali ki obsojajo odredbe cerkvene oblasti, župnika, škofa, papeža, ali ki se lotijo celo samega Boga in bogokletno govore o njegovi neskončno modri previdnosti, je takih, ki delajo zaničljive opazke o prečisti Devici Mariji, o edino zveličavni katoliški Cerkvi in o večnosti peklenskih kazni! O takih sta zapisala sv. apostola Peter in Juda Tadej, da »preklinjajo, kar ne razumejo in karkoli ne vedo« (II. Pet. 2, 12, Jud. 10). Za praznoverje ali kake vraže pa imajo taki ljudje bolj sprejemljivo srce.

Nevedneži svojo protiversko modrost ne le radi razkladajo z besedo, ampak jo odkladajo v časopise in knjige, včasih bolj prikrito v obliki mičnih povesti. Nekateri se lotijo cerkvene zgodovine, da jo pačijo. Kdor take in podobne spise prebira, mora biti trdnega verskega prepričanja in dobro poznati katoliške nauke, da zna ločiti zrno od plev, sicer ga potegne za seboj vrtinec neverstva ali krive vere. Nevarno je to toliko bolj, ker »krivi Kristusi« in »lažnivi preroki« se drznejše priliznjeno izigravati kot edino prave razsvetljence, naprednjake in resnicoljube, ki imajo (seveda od brezverskih prostozidarjev) nalogo, prosveto zanesti med neuko in mračnjaško ljudstvo, preveč vdano rimski Cerkvi, kakor mislijo.

b) No, pa recimo, da kdo vsled verske nevednosti ne postane kar neveren, vendar je verska nevednost vselej vzrok verske brezbriznosti, dvomnosti, mlačnosti. Nevedneži ne vedo o Bogu dosti več, kakor ime. Ne preišlujejo in ne ženo si k srcu njegove neskončne lepote in ljubezni, njegove nedoumljive velikosti in veličastnosti, njegove neizmerne dobrotljivosti in usmiljenosti, še manj pa njegove neskončne pravičnosti, ker se je boje. Skratka, izmed tisoč nagibov, ki nas silijo k božji ljubezni, poznajo komaj enega ali drugega.

Mnogim izmed te vrste ljudi je Bog samo neko bitje, ki biva daleč, daleč od nas v nebesih ter se za svet malo briga. Zato jim ne gre v glavo in srce, da bi morali kaj več moliti, pogosto se spominjati božje vsega pričujočnosti in vsevednosti ter se goreče truditi za krščanske čednosti. Taki dobrih del ne opravljajo iz dobrega, nadnaravnega, ampak bolj iz človeškega sočutja ali le iz samoljubja. V cerkev še pridejo, toda bolj iz navade, ne iz dušne potrebe in želje; pa jih tudi ne preveva duh pobožnosti in svetega spoštovanja božje hiše.

Zapomnite si, dragi kristjani: Temeljito znanje krščanskega nauka v zvezi z dobro, sveto voljo in gorečo molitvijo poživlja pobožno vnemo, nevednost pa vodi k mlačnosti, katero Bog sovraži, kakor govori v Skrivnem razodenju (3, 16): »Ker si mlačen, in ne mrzel ne gorak, te bom izpljunil iz svojih ust.« Mlačnež se namreč težje poboljša, ker se ima za dobrega.

c) Nevednost je večkrat tudi vzrok strašnih božjih ropov. Taki ljudje ne vedo, da so zakramenti svete Cerkve nekaj neizrečeno velikega in svetega. V šoli se niso naučili, pozneje ne iz katekizma ne iz pridig se hoteli poučiti, kako je treba sv. zakramente prejemati, da prineso duši sad večnega življenja. Zato gredo k spovedi in k sv. obhajilu prav po redkem in še takrat brez zadostne priprave in zahvale, brez žive vere, brez globokega spoštovanja teh svetih dejanj. Površno si izprašajo vest, kes obude bolj z besedo kot s srcem, njih trdni sklep ne zasluži tega imena. Ne pomislijo, da se je treba spovedati smrtnih grehov po številu in vpoštevati

okolščine greha, n. pr. če je bil združen s pohujšanjem. Naloženo pokoro včasih pozabijo, še manj pa pomislijo na to, da treba sovražniku odpustiti, škodo, na blagu ali dobrem imenu storjeno, po možnosti poravnati. »Kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega, gladka pota« (Luk. 3, 5), je učil veliki oznanjevalec pokore sv. Janez Krstnik. Utegne se tudi zgoditi, da tak človek kak smrten greh nalašč z a m o l č i ter se predrzne v takem dušnem stanu celo k angelski mizi pristopiti. Taka spoved in tako sv. obhajilo — dvojni božji rop.

č) Nevednost v verskih zadevah je pri mnogih tudi vzrok raznih grehov z o p e r s t a n o v s k e d o l ž n o s t i. Tako n. pr. se mnogi že slabo pripravijo za z a k o n s k i s t a n, ko se še tistih par vprašanj o zakramentu sv. zakona ne nauče iz katekizma ter tudi stanovski nauk iz škofove knjižice »Ženinom in nevestam« premalo vpoštevajo. Vsled tega se utegnejo zgoditi grehi z o p e r s t a n o v s k o č i s t o s t t u d i v z a k o n u, pa tudi otroška vzgoja mnogokje ni taka, kakor bi morala biti, namreč bolj za večnost, kakor za ta svet. Kdo je kriv? Ta in ona mati se večkrat ne udeleži stanovskega pouka za matere in žene, škofovih knjižic ne prebira, oče, mož pa se tudi ne pouči o pravi krščanski vzgoji ne iz pridig, ne iz dobrih knjig; morda ga tudi več ni, in tedaj imaš ti, krščanska mati, dvojno nalogo, učiti sebe in učiti ter lepo vzgajati svoje otroke z besedo in zgledom, pri odraščajočih ti pomaga tudi obojna Marijina družba. Otroke pošiljaj redno v šolo.

Sv. Tomaž Akvinski pravi, da je n e v e d n o s t s l e p o t a. In zares so nevedneži v verskih rečeh dostikrat podobni slepcem. Kakor namreč slepec, ki nima vodnika, vedno kam zadene, tako se tudi taki ljudje brž zadenejo v kako božjo zapoved, ker nimajo vodnika, namreč pravega spoznanja. Razložek je le v tem, da telesno slepi vé in čuti, ko se zadene, dušni slepci pa ne čutijo, če tudi še tolikokrat prestopijo božjo postavo, ampak nakladajo greh na greh za dan sodbe, zakaj njih slepota je njih največja krivda.

Ker je torej n e v e d n o s t v v e r s k i h r e č e h s a m a na sebi pregrešna in vzrok toliko drugih grehov, zato je za vas vse brez izjeme, za mlajše in starejše, za revne in premožne, silno važno, da se potrudite v c e r k v i i n d o m a vedno bolj napredovati v spoznanju svetih resnic in dejanskih naukov za versko življenje. Saj nobenega ni, ki bi smel reči, da je dovolj učen, in nobenega, ki bi mu taki opomini ne bili potrebni. In pred Bogom smo vsi enaki. Zato radi prihajajte k pridigam in krščanskim naukom pa sprejemajte božjo besedo s ponižnim in pripravljenim srcem. Naročajte si in prebirajte v e r s k e k n j i g e in v k a t o l i š k e m d u h u p i s a n e č a s o p i s e. Kadar je oznanjeno v e l i k o -

nočno izpraševanje ali kak stanovski pouk, pridite tudi vsi in ne imejte za tisto uro po deset izgovorov, ko je večkrat poglavitni vzrok le napuh in nepokorščina. Zapomnite si besede sv. Janeza Zlatousta: »Bog tistih ne bo poznal in jih bo zavržel, kateri njega nočejo poznati.« Amen. Val. Bernik.

Četrta adventna nedelja.

Brez krščanske čuječnosti Bog ne more in noče nikogar zveličati.

Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze! Luk. 3, 4.

»Pripravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze, dolina naj se napolni, hrib naj se poniža, kar je krivega, bodi ravno, kar ostrega gladko« — tako kliče v današnjem evangeliju sv. Janez. Kaj pač pomenijo te njegove besede ozir nas kristjanov? Nič drugega, predragi v Kristusu, nego da si moramo delati pot do zveličanja in vse odstraniti, kar nas ovira na njej. Najpotrebnejše in najboljše sredstvo pa, da to dosežemo, je krščanska čuječnost. Kdor ne čuje, ne more doseči zveličanja, zakaj brez krščanske čuječnosti Bog ne more, pa tudi noče nikogar zveličati. V pojasnilo in dokaz te resnice izpogovorim v naslednjem nekoliko besed.

I. Prvo, kar trdim, je, da Bog ne more nikomur podeliti zveličanja, kdor ni čuječ. — Vsak kristjan mora živeti za večnost, ker le na onem svetu je slehernega prava domovina, v katero potuje. Kolikor mnogo pa nas je, preljubi kristjani, na širnem svetu, ni vendar niti enemu znano, kdaj ga bo Bog poklical v večnost. Ker je torej gotovo, da nas Bog enkrat pokliče predse, ura tega poklica je pa neznana, nas Kristus opominja, da naj vedno čujemo in naj bomo vedno pripravljeni. »Čujte,« tako nam kliče pri sv. Matevžu (25, 13), »ker ne veste ne dneva, ne ure!« Tudi v Skrivnem razodenju sv. Janeza (3, 3) nas svari Gospod: »Ako ne boš čul, bom prišel k tebi kakor tat, in ne boš vedel, katero uro k tebi pridem.« Prav tako govori o tem nenadnem prihodu Gospodovem v svojem listu do Tesaloničanov (I., 2, 5) sv. Pavel, ki pravi: »Gospodov dan bo tako prišel, kakor tat ponoči.« Zgledi iz sv. pisma starega in novega zakona nam pa izpričujejo resničnost navedenih izrekov ter potrjujejo, da je povsem neznan Gospodov prihod in da nam je vsled tega treba vedno čuti.

Nad čim pa moramo čuti? Brezdvomno nad tem, da nas Bog ne najde v stanu smrtnega greha, ko nas pokliče. Kaj je smrtni greh in zakaj se tako imenuje, sami veste, dragi verniki; tega mi tu ni treba razlagati. Ako te torej Bog pokliče v večnost, o kristjan, ko si v stanu smrtnega greha, ti nikakor ne more dati večnega zveličanja, ampak le večno pogubljenje. To je neovrgljiva resnica naše svete vere.

Če se sedaj ozremo v vsakdanje življenje, predragi v Kristusu, kaj vidimo? Potrjuje se nam, kar uči sv. pismo z besedami in zgledi, da je namreč čas ločitve popolnoma neznan. Koliko jih je, ki umro kar nagloma! Ta se je n. pr. vsled mrtvouda zgrudil kar nenadoma mrtev na cesti, oni je padel z visočine v prepad in mrtev obležal; tega je povozila železnica, onega je ubila strela; tega je usmrtil zločinec, oni je bil po nesreči ustreljen; ta je zgorel, oni je utonil; ta se je zadušil, onega je podsulo in zmečkalo: sami slučajni neprevidene smrti! Gorje vsem tem, če so svojo dušo izdihnili v stanu smrtnega greha!

Kdo izmed nas, preljubi v Gospodu, vas sedaj vprašam, je pa popolnoma varen, da ne bo, morda celo v kratkem, umrl nenadne smrti? Kdo je vseskozi gotov, da se bo sigurno zbudil iz prihodnjega spanja? Nihče. Ali mar ne utegne slehernega izmed nas zadeti kaka taka nesreča, kakor sem jih ravnokar navajal? Kdor torej kljub tej očividni nevarnosti vendar živi v smrtnem grehu, nima ali vere ali pa razuma. Ako, kristjan, v svojem srcu govoriš in misliš, da te Bog ne bo poklical kar nategoma k sebi, in zaradi tega odlašáš svojo pokoro in poboljšanje, te opozorim le na besede Odrešenikove, ki se glase: »Ako pa reče hlapec v svojem srcu: Moj gospod odlašá priti . . ., bo prišel gospod tistega hlapca ob dnevu, ko se ga ne nadeja, in ob uri, ko je ne vé, in ga bo odločil in mu delež z nezvestimi dal« (Luk, 12, 45, 46). Čuj vsled tega, dragi kristjan, neprenehoma in bodi pripravljen, da te Bog najde v milosti božji, ko te k sebi pokliče!

II. To obsega prvi del krščanske čuječnosti, da namreč človek ne živi v smrtnem grehu. Kaj vsebuje pa njen drugi del? To, da pazimo, da nas Bog pri svojem prihodu ne najde brez zaslužnih dejanj. Kakor nam Bog ne more podeliti zveličanja, če je nas našel v stanu smrtnega greha, tako nam noče dati zveličanja, če je nas zasačil brez dobrih, zaslužnih del. Ker so nebesa plačilo in ker si mora vsakdo zaslužiti svoje plačilo, ako je hoče prejeti, si mora tudi slehern kristjan zaslužiti nebesa. To nas uči Zveličar v različnih evanĝeljskih prilikah, kjer povsod nebesa primerja plačilu.

Pri sv. Matevžu v 25. poglavju pravi, da je nebeško kraljestvo podobno svatovščini. Toda kdo je pripuščen k tej svatovščini? Edino le tisti, ki prinese s seboj po zgledu pametnih devic svetilko polno olja zasluženj.

V 20. poglavju pri sv. Matevžu primerja Kristus nebeško kraljestvo vinogradu. Pa kdo prejme plačilo? Samo tisti, ki je v vinogradu pridno delal in ga je z delom zaslužil.

Ko nadalje Jezus (pri sv. Matevžu v 25. poglavju) opisuje poslednjo sodbo, o katerih trdi, da bodo zveličani? Zgolj o tistih, ki so lačne nasičevali, žejne napajali, bolnike obiskovali itd., sploh o tistih, ki so v svojem življenju opravljali duhovna in telesna dela usmiljenja, ki so torej izvrševali dobra in zaslužna dejanja.

In naposled, predragi verniki, je Gospod povedal tudi kar naravnost, da nebeško kraljestvo silo trpi in da je le silni nase potegnejo, kar se ravno zgodi z izvrševanjem dobrih del (Mat. 11, 12).

Ker je torej temu tako, ljubi kristjani, zato se potrudite, da storite obilno zaslužnih dejanj! Ne vprašajte me, kaka dobra dela naj opravljate, kakšna zasluženja naj si nabirate, kajti povem vam, da imate v slehernem stanu vedno in povsod prilike dovolj izvrševati zaslužna dela, ako ste le čuječi. Če ste zdravi, hvalite Boga, če ste bolni, bodite potrpežljivi, če se vam godi krivica, odpuščajte, če ste revni, bodite zadovoljni itd., vsak po svojem stanu in svojih okoliščinah, kakor mu veleva krščanska čuječnost. Tako ne manjka nikomur zadostne priložnosti, ako jo le hoče vestno porabiti, zlasti še, če svoja indiferentna, t. j. sama na sebi ne dobra, ne slaba dejanja posveti in Bogu daruje z dobrim namenom.

To malo naj za danes zadošča! Kakor pa opravičeno menim, ste se iz povedanega lahko prepričali, da je dvojna čuječnost potrebna k zveličanju: čuječnost, da nas Bog ne najde pri svojem prihodu v stanu smrtnega greha, in čuječnost, da nas tudi ne najde brez zaslužnih del. Bodimo zato čuječi v obojnem oziru: varujmo se smrtnega greha in izvršujmo dobra dela! »Blagor tistemu hlapcu, katerega Gospod, kadar pride, najde tako delati!« (Luk. 12, 43.) »Delajmo, dokler je dan, zakaj pride noč, ko nihče ne more delati!« (Jan. 9, 4.) Živo se spominjajmo vedno besed sv. Petra, ki pravi: »Bratje, prizadevajte si bolj in bolj, da po dobrih delih svoj poklic in svoje izvoljenje ugotovite, ... zakaj tako vam bo obilno dano, da pojdete v večno kraljestvo Gospoda našega in Zveličarja Jezusa Kristusa.« Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.

Sveti božični praznik.

Pred jasticami v vojnem času.¹

Dete nam je rojeno in Sin nam je dan in na njega rami je poglavarstvo, in imenuje se Prečudni, Svetovavec, Bog, Močni, Oče prihodnjih časov, Poglavar miru. Iz. 9, 6.

Ob prvem skupnem slovenskem romanju v Sveto deželo leta 1910. smo obiskali tudi ono blagoslovljeno in vsem nam že izza otroških let tako drago in ljubo mesto, ki je bil ob njem rojen Sin božji, namreč Betlehem. Zmračilo se je že, ko smo se pripeljali na hrib. Najprej smo opravili pobožnost v votlini, ki je bila ob rojstvu Gospodovem preprosta staja ali hlev, a je zdaj dragocena podzemska kapelica. Po šestnajstih stopnicah se pride v njo iz cerkve, sezidane nad njo. Razsvetljuje jo noč in dan petinpetdeset srebrnih svetilnic. Natorne ali prirodne stene so prevlečene z dragocenimi preprogami iz kovine, da jih ne bi mogel spet kdo sežgati, kakor so storili s prejšnjimi, pletenimi, Grki iz sovraštva do katoličanov. Tla so obložena s krasnim belim marmorjem. V ta kamenita tla je vdela pod velikim oltarjem srebrna zvezda, okoli katere se blesti v zlatih črkah napis: »Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est« — »Tukaj je bil iz Device Marije rojen Jezus Kristus.«

Potem smo stali dolgo časa na samostanski strehi in smo strmeli čez mesto pod seboj. Bila je čudovito lepa, tiha noč. Zvezde so gorele na temnomodrem nebu tako svetlo in plamteče, kakor ne gore tukaj v naši domovini menda nikoli. A najbolj je pač prevzel srce vsakega tisti čudežni mir, ki je bil razlit čez betlehemsko mesto in čez vso pokrajino. Kakor da je vsa noč sam mir, kakor da je razlit sam mir od neba do zemlje, in je ves svet zaspal v tem miru, kakor zaspri dete v naročju materinem. Človek je nehote pomislil: »Nekako taka, tako čudovito krasna in mirna je morala biti prva sveta noč, ki se je zgodil v njej čudež vseh čudežev, da je porodila neoskrunjena devica, in da je bilo dete, ki je bilo rojeno, sam Sin božji.« Res, tako čudovito pokojna, mirna in posvečena je morala biti tista prva sveta noč, kakor jo opisuje švedska pisateljica Selma Lagerlöf, protestantka: »V tisti noči ni šla nobena divja žival na rop, pičila ni nobena kača, ne en pes ni zalajal. In kar je bilo še krasneje: ne eno vseh mrtvih bitij ni maralo onečastiti svetosti noči s tem, da bi se dalo zlorabiti za grešno dejanje. Noben vetrih ni odpel duri v tisti noči, noben nož ni maral preliti krvi v tisti noči.« (V knjigi: »Čudeži Antikrista«.)

¹ Z nekaterimi izpremembami se dá govor porabiti v nedeljo pred božičem, za pripravo na božič in prejemanje sv. zakramentov ob praznikih.

In če smo nocoj, ko divja širom sveta vojna, kakršne še ni videl svet, pomislili na oni blagoslovljeni mir prve svete noči, ki se je rodil v njej Knez miru, kajne, kako otožno, kako težko nam je postalo pri srcu. Saj imajo malone v vsaki hiši, v vsaki družini koga pod orožjem: očeta, moža, sina, brata, ali vsaj daljše sorodnike in prijatelje. In v tej noči, posvečeni od največjih skrivnosti naše vere, posvečeni miru in ljubezni, ko so vsa srca nekako bolj mehka, blaga in občutljiva, smo bili s svojimi mislimi še bolj pri svojih dragih, še bolj smo hrepeneli po njih, še bolj se bali zanje. Menda je ni bilo hiše, kjer si ne bi želeli, da bi sedel na ta sveti večer v krogu domačih tudi dragi oče, sin, mož, brat, hlapec. In ko ste pomislili, kako daleč od vas da so, morda v najhujšem mrazu pod milim Bogom, ko sedite vi v prijetno gorki sobi, morda v ognju, v smrtni nevarnosti, drugi spet v jetništvu v daljni Rusiji, v mrzli Sibiriji, tretji bolni v bolnišnicah v tujih mestih, ki jim poprej še imen nikoli slišali niste — kajne, kako bridko vam je bilo tedaj pri srcu? In ne res, iz globočine srca ste si zaželeli, da bi bili kmalu spet združeni v domači hiši, ob domači mizi, da bi mogli spet, kakor nekdanj, skupaj iti v cerkev, k polnočnici? In pošiljali ste v nebo goreče vzdih: »Gospod, podeli nam kmalu srečen mir!« ali kakor moli sveta Cerkev dan na dan pri tisočerih svetih mašah, takoj po očenašu, v katerem nas uči sam Sin božji prositi Očeta nebeškega za vse najvažnejše dušne in telesne potrebe: »Daj nam, Gospod, dobrotno mir v naših dneh!«

In zdi se mi, da bi naj tudi sedaj med sveto mašo položili svoje najgorečnejše molitve tja pred božje Dete v jaslicah, pred Kneza miru, baš v ta namen, da nam nakloni in dá kmalu, kmalu ljubi, od vseh tako zaželjeni mir, kakor bo molil tudi duhovnik med povzdigovanjem in sv. obhajilom, ko ima Gospoda Jezusa Kristusa pod podobo kruha pred seboj na oltarju: »Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, daj nam mir«, in kakor bo malo poprej, ko drži Boga v rokah in dela z njim križ čez kelih s sv. Rešnjo krvjo, glasno in slovesno želel vsem, ki ste zbrani tukaj v hiši božji, a tudi vsem faranom, ki so blage volje, in vsem krščanskim narodom širom sveta: »Pax Domini sit semper vobiscum« — »Mir Gospodov bodi vedno z vami!«

Vi, dragi otroci, ste prišli danes sem počastit božje Dete v jaslicah. S kakim veseljem so prihajali otroci v prejšnjih letih k polnočnici in k sv. maši na sveti božični dan. Kako so jim žarele od radosti in pobožnosti nedolžne oči, ko so poklekali pred ljubega Jezuščka. A letos ste prišli nekako bolj tihi, bolj zamišljeni in žalostni. Oče je v vojni. Drago mamico vidite večkrat, kako joka od žalosti in skrbi. Morda mamica malo zasluži in vam večkrat ne more ustreči, ko prosite: »Mama, kruha!« Ali vam ga more dati le tako malo, da ste od tega bolj lačni nego siti. Morda je mamica od mnogih skrbi, od vednega dela in velike žalosti že vsa bolna in ne more delati, kakor bi pač sama rada,

da bi vas lepo oskrbela, oblekla in nasitila. Mnogi ste tudi s starši vred od dragega doma in mislite vedno nazaj domov, na domačo cerkev, in si želite tja nazaj. — Zato ni čuda, ako ste letos nekoliko drugačni nego prejšnja leta, bolj tihi in otožni. A glejte, to je tolažba za nas vse in tudi za vas, dragi otroci: ljubi Jezus je vedno isti, isti letos, kakor je bil lani in kakor pred 1916 leti — zakaj »Jezus Kristus je isti včeraj in danes in vekomaj,« uči veliki apostol sv. Pavel (Hebr. 13, 8). Vedno isti Jezušček je še, ki je, dasi je bil neskončni, vsemogočni Bog, hotel postati sam slaboten otrok. Isti Jezus, ki je otroke tako zelo ljubil, da je svoje prijatelje apostole resno pokaral in posvaril, ko so matere z otročiči odganjali, češ: »Pustite male k meni priti in nikar jim ne branite, zakaj takih je nebeško kraljestvo,« to je: saj so ti kakor sami angeli, katerih dom so nebesa, kjer so vedno v moji bližini. Glejte, ta dobri Jezus bo tudi vas uslišal, vas najprej in najrajši, ker ste še tako dobri, tako čisti. A za kaj boste prosili božje Dete, ljubi otroci? Seve, najprej za svoje starše, za dragega očeta, bodisi da je doma, ali v vojni, da bi tam laže prenašal vse težave, da bi tudi on ne pozabil v tujini ljubega Jezuščka, in da bi se kmalu vrnil zdrav in dober, kakršen je šel od doma, ali, po mnogih težavah in izkušnjah v tujini očiščen, še boljši. Prosili boste vsak za ljubo svojo mamico, da vam jo božji Jezušček, ki je svojo Mater Marijo tako ljubil, še dolgo ohrani krepko in zdravo, da bo mogla lepo skrbeti za vas. Prosili boste za brate, posebno če so v vojni, za sestrice in za vse dobrotnike. Ne pozabite nas, svojih učiteljev, mene in onih, ki so vam že pred menoj oznanjevali resnice svete vere; ne pozabite drugih učiteljev in učiteljic, ki se toliko trudijo z vami, da vas nauče vsega, kar je potrebno, da boste laže šli skozi življenje. A ne pozabite tudi očeta nas vseh, sv. očeta papeža Benedikta XV. Pomolite danes in vsako nedeljo zanj, da bo mogel svojo častno, a težko službo vestno izpolnjevati. Prosite ljubega Jezuščka tudi za našega presvetlega novega vladarja, cesarja Karola. Naj dá božje Dete tudi njemu milost in moč, da bo vse sovražnike slavno zmagal in nam potem v mirnih, srečnejših časih še dolgo, dolgo vladal. A vi, ki ste begunci v tujem svetu, prosite ljubega Jezuščka še takole: »Ljubi Jezušček, ki si tudi moral bežati pred hudobnim kraljem, ti veš, kako hudo je to. In veš, kako težko je življenje v tujem svetu. A glej, po letih si se mogel vrniti z ljubo Materjo Marijo in z rednikom sv. Jožefom nazaj v domače kraje. Pomagaj nam, ljubi Jezušček, da bomo ta čas, kar še moramo biti v tujini, vse težave voljno pretrpeli, iz ljubezni do tebe, ki si okušal iste težave. In stori ti, ki vse premoreš, da se moremo s svojimi dragimi starši, bratci in sestricami kmalu, kmalu vrniti nazaj domov!«

A veste, kaj naj še storite, dragi otročiči, da vas bo ljubi Jezus prav rad uslišal? K njemu morate seve radi prihajati sem v cerkev, a še bolj vas bo vesel in še rajši vas bo uslišal, ako

ga pogostoma prejemate v sv. obhajilu. Kadar bo Gospod Jezus prišel v vaše srce in bo vaš gost, vam pač ne bo odrekel nobene prošnje. Tedaj ga prosite prav iz srca: »Glej, ljubi Jezušček, kakor ste bili v Betlehemu tako lepo skupaj ti in tvoja presveta Mati Marija in tvoj rednik sv. Jožef, in kakor ste pozneje, ko ste se po onih težkih letih, ki ste jih preživeli v Egiptu, vrnili nazaj v domovino, mirno in srečno skupaj živeli v Nazaretu, daj, da bi bili kmalu tako srečni in veseli in v božjem miru skupaj tudi mi vsi, oče, mati in mi otroci!« Kaj mislite, da Jezušček prošenj, kipečih iz vaših čistih src, ne bo maral uslišati? Jaz pa mislim, da jih prav gotovo bo. — Vsakikrat pa, kadar pristopite k mizi Gospodovi, naredite namen: Danes darujem sv. obhajilo za žive, n. pr. za očeta, mater, brata, sestro, učitelje; danes za tega mrtvega, to rajno; za osebo, ki mi je storila to in to dobroto; za dušo, ki je najbolj pozabljena, ki trpi v vicah najhuje, ki najbolj pričakuje pomoči od mene, ki Marija ali angel varih najbolj želi, da ji pomagam. Glejte, tako bo sv. obhajilo veliko zasluženje vam samim, velika dobrota in korist pa tudi drugim.

Pred božje Dete poklekate te dni vi, krščanski m l a d e - n i č i, ve, verna slovenska d e k l e t a. Marsikak mladenič praznuje te svete dneve doma, a čez nekaj dni morda spet v bojne vrste. Drugi pojdejo morda šele čez mesece. Kadarkoli — a to pravim, najboljši tovariš in prijatelj vam bo ljubi Jezus, najboljša varihinja Marija. Priporočajte se tema te dneve posebno goreče. Združite se z ljubim Jezusom v sv. obhajilu. V njegovi milosti, pod njegovim varstvom greste lahko potem mirno in brez prevelikih skrbi svojo pot. Jezus in Marija vas bosta privedla ali nazaj sem v domovino ali v nebeško domovino. A če vas srečno privedeta nazaj domov, nikar ne pozabite v poznejših letih miru in sreče, kaj da sta vam storila, kako sta vas varovala. Bodite hvaležni, kakor je bil oni hrvaški častnik-nadporočnik, ki so mi pravili o njem lani na Trsatu oo. frančiškani. Kje in kaj je Trsat, vam bo znano. Spodaj ob morju je, nad mestoma Reka in Sušak. Tisti sveti kraj je to, kjer je bila tri leta in sedem mesecev naza-reška hišica, ki je zdaj v Loretu na Laškem (od 10. maja 1291 do 10. decembra 1294). Cerkev stoji visoko na hribu. Pride se do nje od morja po 411 kamenitih stopnicah. Med posameznimi oddelki stopnic pa je še pot in cesta, posuta z ostrim, drobnim kamenjem, gramozom. In glejte, omenjeni častnik je prišel po teh stopnicah kleče na goro, seve s povsem pretrgano obleko, ves okrvavljen na kolenih. Pobožno je prejel sv. zakramente in je položil na oltar Marijin zlato uro, večjo vsoto denarja in nekaj drugih dragocenosti. Ko je namreč stal v bitki v Galiciji in so padali tovariši okoli njega kakor trava, kadar vihti krepek kosec ostro koso, se je zaobljubil, da poroma kleče s Sušaka gori na Trsat, prejme tam sv. zakramente in daruje cerkvi vse dragocenosti, kar jih ima pri sebi, če pride živ iz bitke. In res, Jezus in Marija sta ga varovala. A tudi oficir je ostal mož-beseda. Brez

strahu in sramu je izpolnil, kar je obljubil ter očitno pokazal svojo hvaležnost. Posnemajte ga!

In ve, verna naša dekleta, priporočajte božjemu Detetu svoje očete, brate, ženine. Priporočajte pa ljubemu Jezuščku, prečisti njegovi Materi in njegovemu zvestemu varihu in varihu čistosti in nedolžnosti, sv. Jožefu, tudi same sebe in svoj najdražji zaklad, nedolžnost in čistost. Naj vam pomagajo ta najlepši in najdragocenejši biser, ki se posebno v sedanjih časih tako lahko izgubi v blatu, katerega je vseokoli nas zdaj polno — naj vam pomagajo, prosite jih, ta biser ohraniti nedotaknjen, da boste mogle očetu, bratu, ženinu, kadar se vrnejo iz tujine, z mirnim očesom pogledati v oči in v obraz.

Priporočajte tudi ve, krščanske matere in žene, božjemu Detetu v betlehenskem hlevcu in preblaženi Devici, najboljši materi in najzvestejši ženi, svoje može in otroke. A da bodo vaše prošnje uslišane, bodite tudi same res zgledne žene in matere. — Istotako priporočajte vi, dragi možje, ljubemu Jezuščku v jaslicah in svojemu patronu in najlepšemu zgledu, sv. Jožefu, same sebe, svoje žene, sine, hčere, posle, vso svojo hišo!

In tudi vam pravim: Ne samo, da pobožno molite božje Dete, ne, prejemanje ga tudi vi radi in pogostoma v sv. obhajilu. Posebno kadar vam je pri srcu bridko in vam je duša nemirna in žalostna. Zdi se mi, da so v sedanjih časih duše nas vseh zelo slične Noetovemu golobu. Noe ga je izpustil iz barke in golobček je letal in blodil nad ogromnimi, grozečimi vodami. Nemirno je iskal mesta, kamor bi sedel in se odpočil. Pa ni ga našel. In kaj je storil v tej stiski. Najmodrejše, kar je mogel: vrnil se je k Noetu v barko. O dragi, tako blodi dostikrat naša duša vsa zbegana, nemirna in plašna okrog. Išče tolažbe tu, išče tolažbe tam, a nikjer prave ne najde. O predragi, ne bodimo mi manj modri od tega golobčka! Pohitimo tudi mi v barko novega zakona, v cerkev, in našli bodemo pri Noetu nove zaveze, pri Gospodu Jezusu Kristusu v presv. Rešnjem Telesu tolažbo in varno zavetje. — Darujte pa sv. obhajilo tudi za svoje drage. Verujte mi, mnogo več jim bo s tem pomagano, nego s samim jadikovanjem in žalovanjem. Čujte kratek dogodek. Ko sem bival lani po veliki noči nekaj časa pri oo. frančiškanih na gori omenjenem Trsatu, sem nekega dne obiskal znanega mi trgovca na Sušaku. Ta mi je med drugim povedal tole: Sina je imel pri vojakih, daleč notri na Mažarskem. Pa se mu sanja neko noč: »Pojdi za sina k Majki božji na Trsat!« Ko se zjutraj zbudi, se domisli teh sanj. Vstane, se napravi, gre gori na Trsat, gre k sv. spovedi in sprejme sv. obhajilo ter daruje vse za sina. Čez štiri dni pa je bil sin prestavljen z Mažarskega na Reko. »Res« — pravi — »je tudi tukaj pri vojakih. A vsak drugi dan pride domov in mu lahko malo postrežemo.« — »Slučaj!« poreče morda kdo. Pa so bile slučaj tudi tiste sanje? In ali se

mora zgoditi kak »slučaj« brez božje volje? — Ali ne bi storili včasih tako tudi naši očetje, matere, žene, bratje, sinovi in hčere?

Morda je kdo vaših dragih že padel? Te dni, mislim, čutite tem bridkeje, da je njegovo mesto v hiši prazno. In veste: »Nikoli več ne bo med nami!« O, razumem, da so te dni, ko ste bili vsako leto skupaj v topli ljubezni, v lepem, svetem božičnem miru, vaša srca tem žalostnejša. A dajte, poskrbite, da bodo tudi, ako na onem svetu še potrebujejo kake pomoči, čutili, da so zopet sveti božični prazniki, prazniki posebnih dobrot in milosti božjih. Darujte zanje sv. obhajilo!

Tako torej poklekamo pred te, ljubo božje Dete, naš Bog in naš Gospod, Knez miru, danes vsi in te prosimo zase, za vse svoje drage in za milost in dobroto, ki smo je v sedanjih časih posebno potrebni, za dobroto skorajšnjega srečnega miru. O mili Jezušček v jasliah, ki tako dobrotno in ljubeznivo iztegaš roke, da bi objel ves svet, spravi kmalu bojujoče se države, podeli nam dobrotno mir v naših dneh, da se kmalu zopet združimo s svojimi dragimi. Onim pa, ki že spe v grobovih, daj mir pri sebi v nebeškem Betlehemu. Amen.

Ksaver Meško.

Praznik sv. Štefana.

Tri čednosti sv. Štefana.

V dnevih božičnih praznikov živimo. Ti dnevi nas živo spominjajo, da se je Sin božji učlovečil, da bi nas odrešil jeze božje, da bi nam dal oblast otrokom božjim biti. Toda, ali nas bo Kristus brez nas odrešil? Ali ne bo treba tudi nam samim sodelovati, če hočemo postati otroci božji? O da! tudi našega prizadevanja bo treba. Saj pravi apostol: »Samo tistim, ki so ga sprejeli, je dal oblast otrokom božjim biti.« Samo tedaj bomo torej postali otroci božji, če se bomo oklenili Kristusa, če bomo živeli po njegovih naukih prav po besedah sv. Pavla, ki pravi: »Živim, toda ne živim jaz, ampak Kristus živi v meni.« In glejte, da bi mogli tem lažje živeti po naukih Gospodovih, zato nam sv. Cerkev takoj po prazniku rojstva Gospodovega stavi pred oči prelep zgled krščanskega življenja. Ta zgled je namreč prvi krščanski mučenec sv. Štefan, katerega spomin obhajamo danes. Njegovo življenje nam namreč predstavlja tri velike čednosti, ki so podlaga in korenina vsega krščanskega življenja: vero, upanje in ljubezen. In prav te tri čednosti hočemo danes razbrati iz njegovega življenja z namenom, da bi tudi mi uravnali svoje življenje po njegovem zgledu.

1. Prva in najbolj potrebna čednost za krščansko življenje je živa vera. Saj pravi apostol Pavel: »Brez vere ni mogoče dopasti Bogu« in sv. Janez piše: »Samo tistim je dal oblast otrokom božjim biti, ki verujejo v njegovo ime« in Kristus sam je govoril: »Kdor veruje in se dá krstiti, bo zveličan, kdor ne veruje, bo pogubljen in kdor ne veruje, je že sojen,« to se pravi, odločen za pogubljenje.

Da, verovati moramo vse, kar je Bog razodel, kar je Kristus učil, kar so apostoli oznanjevali, kar nam zapoveduje sveta Cerkev, če hočemo krščansko živeti! Verovati pa zato, ker nam ukazuje Bog, ki je sam na sebi resnica in torej ne more ne goljufati in ne goljufan biti. In ne samo verovati moramo, ampak po veri moramo tudi živeti. Kajti »kakor je telo mrtvo brez duše, tako je vera brez dobrih del mrtva.«

In glejte! tako živo vero je imel sv. Štefan v polni meri. Kajti kakor hitro je nastopil Kristus ter začel oznanjevati svoje nauke in jih s čudeži potrjevati, takoj se ga je oklenil sv. Štefan in sam pri sebi je govoril: »Nihče drugi kot ta more biti tisti, ki bo strl peklenški kači glavo. Ta mora biti tisti, v katerem bodo blagoslovljeni vsi rodovi zemlje. Ta bo sin Davidov, čigar kraljestva ne bo konca. Ta bo mož bolečin, o katerem je prerokoval Izaija, da bo kakor jagnje peljan v zakol! Da! On mora biti obljubljeni Odrešenik! Saj mu je Bog dal oblast, delati take čudeže, da, če tem čudežem ne verujemo, potem ne verujemo Bogu samemu.«

Tako je razmišljal sv. Štefan ob nastopu Kristusovem o njem in tako je spoznal, da je »vsa druga vednost v primeri s spoznanjem Jezusa le izguba« in vse, kar je vedel in slišal, je bil pripravljen izgubiti samo, da postane veren učenec Kristusov.

In kar je sv. Štefan veroval v srcu, to je spričeval tudi z besedo. Saj je tako vneto oznanjeval nauke Gospodove, da mu ni mogel nihče ugovarjati, saj je tako globoko segla njegova beseda poslušajočim v srce, da so se izpreobračali ne le preprosti verniki, ampak tudi zakrknjeni judovski duhovniki.

In kar je sv. Štefan izpričeval z besedo, to je tudi potrdil s krvo. Ko nikakor ne neha oznanjevati naukov Gospodovih, tedaj ga zgrabijo voditelji judovskega ljudstva in peljejo ga pred veliki zbor in tamkaj mu hočejo vero iztrgati iz srca. Toda tudi sedaj se ne ukloni. Mesto da bi zatajil svojo vero, očita Judom njih nevero. In glej! to je njegova poguba! Kamen za kamnom pada nanj in tako konča svoje mlado življenje pobit od lastnih rojakov.

Glejte! Taka je bila vera sv. Štefana. Toda predragi v Gospodu! Ali ne potrebujemo tako žive vere tudi mi zlasti sedaj v vojnih časih? Res! marsikaj je že vojska na boljše obrnila. Saj se vračajo krivoverci v sv. Cerkev (Angleško), saj zopet pri-

znajajo največji brezverci vero (Francosko), saj se veliko več moli in ljudje živijo marsikje bolj po veri kot preje.

Toda ali se kljub temu ne polasčajo ravno v sedanjih časih premnogih veliki dvomi o Previdnosti in Pravičnosti božji? Ali ni mogoče, da izgubijo dar prave sv. vere ali vsaj pridejo z zmotami otrovani naši bratje in očetje, ki živijo v ujetništvu med razkolniki? Ali ni mogoče, da opeša živa vera tega in onega, ki se mora bratiti tudi v naši državi z drugoverci, ki mora dan za dnem živeti skupaj z ljudmi, ki se delajo kakor da nimajo nobene vere? Ali ne potrebujemo žive vere vsi preprosti in učeni, posamezni in narodi, če hočemo, da se vrne na svet red in mir. O gotovo da! Toda vedimo, da vera ni zasluga, ampak dar, ki ga Bog daje, komur hoče. Kristus namreč pravi: »Nihče ne more k meni priti, ako ga moj Oče, ki me je poslal, k meni ne vleče.« Zato molimo za dar svete vere, zato obudimo večkrat dejanje vere, zato se čuvajmo vsega, kar nam more iztrgati ta dar iz naših src!

2. Druga čednost, ki je potrebna za krščansko življenje, je čednost krščanskega upanja. Če hočemo krščansko živeti, je nujno potrebno, da upamo, da nam Bog dá nebesa, upati, da nam dá pripomočkov, da si moremo nebesa zaslužiti, upati, da nam dá tudi onih stvari, ki jih potrebujemo za časno življenje. Kajti Bog je vsemogóčen, ki nam lahko dá, Bog je zvest, ki nam gotovo dá, Bog je usmiljen, ki nam rad daje. In tako upanje je imel sv. Štefan.

Kajne! Gotovo mu ni bilo lahko zapustiti vere svojih očetov in se Kristusa okleniti. Ni mu bilo lahko zapustiti sveta in se postaviti kot dijakon v zasmeh nevernim Judom. Ni mu bilo lahko hoditi po mestu, iskati revežev in jih podpirati, iskati nevednih in jih učiti. Ni mu bila lahko vsakemu povedati resnico v obraz. Saj je vedel, da ga tako početje lahko stane življenje. Ni mu bilo lahko iti na morišče; saj je vedel, da ga tamkaj čaka smrt.

Kaj pa mu je dajalo poguma v teh težkih trenutkih, da se ni bal nobenega truda, nobenih težav? Ta čarovna moč je bila čednost krščanskega upanja. Sam namreč vzklika, ko ga kamenjajo: »Glejte, vidim nebesa odprta in Sina človekovega stati na desnici božji,« kakor bi hotel reči: »Kristus je, ki najbolje vé, kaj se pravi trpeti, in Kristus gleda tudi na moje trpljenje, in ne le, da gleda, on mi je pripravljen tudi pomagati. Če mi Kristus pomaga, premorem v njem vse. O naj le divjajo moji sovražniki, le naj me kamenjajo, le naj mi vzamejo moje življenje. Saj mi Kristus ponuja drugo veselje, ono veselje, ki ga oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo.«

Upanje na nebesa in upanje, da mu Bog dá vsega, kar potrebuje, da nebesa doseže, to je torej dajalo sv. Štefanu poguma in moči, da ni samovoljno, ampak tudi z veseljem prenašal trpljenje, tako da so mu »kamni iz potoka postali sladki«.

Toda predragi v Gospodu! Ali ne potrebujemo takega poguma in take tolažbe tudi mi zlasti v sedanjih vojnih časih, ko izginja svetno premoženje, ko je odpovedala vsa svetna modrost, da dá človeku srečo in mir, ko se odpira dan za dnem na tisoče novih grobov, ko umira vse, kar nam je bilo ljubo in drago.

Da, tudi mi potrebujemo krščanskega upanja. Zato pa, da ne izgubimo poguma, ozirajmo se večkrat tja gori proti nebesom. Nebo vidim odprto, tako govorimo, če nas tare revščina. Kajti Gospod sam je dejal: »Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.« Nebo vidim odprto, govorimo, če se nam zdi, da po krivici trpimo. Kajti zopet pravi Gospod: »Blagor njim, ki zavoljo pravice preganjanje trpe, ker njih je nebeško kraljestvo.« Nebo vidim odprto, govorimo v vsaki bridkosti. Kajti Gospod pravi: »Blagor žalostnim, ker potolaženi bodo.« Da, v vsaki bridkosti se hočemo ozirati tja gori proti nebu. »Kajti trpljenje sedanjih dni se ne dá primerjati prihodnji slavi, ki bo razodeta nad nami.« Da, na božjega Odrešenika tam gori v nebesih se spomnimo! Kajti on nas je »zapisal na svoje roke, in ali je mogoče, da bi mati pozabila svojega otroka, in če bi se tudi to zgodilo, on te ne pozabi«. Da, to nam daje poguma: Sin božji nam stoji ob strani, dokler se njega bojimo.

3. Sedaj pa ostane vera, upanje in ljubezen; največja med njimi pa je **l j u b e z e n**, pravi sv. Pavel, in ta čednost je najlepši biser v kroni sv. Štefana. Spoznal je, da je Bog sam na sebi največja dobrota in lepota, zato mu je popolnoma podaril svoje srce. Večkrat je razmišljal, kako srčno je Bog ljubil svet, ko je »dal lastnega sina, da ne bi bil nihče, ki vanj veruje, pogubljen«. Zato se je vnelo tudi njegovo srce v plemeniti ljubezni do Boga. Kajti sveto pismo pravi, da je bil mož poln Sv. Duha; kjer pa je Sv. Duh, tam je tudi prava ljubezen. Sv. Pavel namreč pravi: »Ljubezen božja je razlita v vaša srca po Sv. Duhu, ki vam je bil dan.« Da! srčno je ljubil sv. Štefan Boga. Saj je molil celo ob zadnji uri, rekoč: »Gospod Jezus, v tvoje roke izročam svojo dušo.« Saj je umirajočemu bliščal obraz poln božje ljubezni. Vsi, ki so ga videli, tako pravi zopet sveto pismo, so videli, kako je bliščal njegov obraz, kakor obraz angela.

Ker pa je ljubil Boga, zato je ljubil tudi svojega bližnjega. O, kolikokrat je pokazal to ljubezen v dejanju, ko je šel od hiše do hiše in iskal ubožcev, da jih nasiti, ko je povsod kazal in želel, da bi vsi spoznali Jezusa Kristusa in njegov nauk. In ne samo verne, ne samo prijatelje, ampak tudi neverne in celo svoje sovražnike je ljubil. Saj vemo, da je bila tudi njegova zadnja molitev kakor molitev Kristusova za sovražnike. Tja zunaj mesta so ga peljali. Že so bili zbrani oni krog njega, katerim je delil dobrote in jih je ljubil. Še enkrat jih je skušal pripeljati h Kristusu. A glej! tu se vsuje nanj kamenje. Pač bi jim umirajoč lahko žugal, pač bi nanje lahko klical pro-

kletstvo; toda ne! Sv. Štefan raje moli zanje, rekoč: »O Gospod! ne računaj jim tega v greh.«

Glejte! taka je bila zopet ljubezen sv. Štefana. O predragi v Gospodu! Ljubimo tudi mi Boga s podobno ljubeznijo! Tudi mi pomislimo večkrat, da ni nihče dober razen Boga, in ljubimo ga, ker nas je on preje ljubil! Poglejmo na jaslvice, poglejmo na križ, poglejmo na najsvetejši zakrament in tudi mi bomo lahko rekli: Da, ljubim te, moj Bog! Ljubim nadvse. In to svojo ljubezen do tebe hočem pokazati s tem, da molim za neumrjoče duše, da molim za razširjanje kraljestva božjega. In z ljubeznijo do Boga naj bo tudi združena ljubezen do bližnjega. In to ljubezen pokažimo v dejanju, pomneči besedi: »Srečen človek, ki se usmili in posodi; on dobro opravi pred sodbo«, in zopet se spominjajoč: »Preljubi! Ako nas je Bog tako ljubil, moramo tudi mi drug drugega ljubiti. Karkoli storite kateremu izmed teh malih, meni samemu storite.« Amen.

Ivan Filipič.

Nedelja pred novim letom.

Najboljši nagib za napredek v krščanski popolnosti je premišljevanje potekajočega in nastopajočega leta.

Dete pa je rastlo in močno prihajalo
polno modrosti in božja milost je bila
v njem. Luk. 2, 40.

Kateri umen obrtnik ali trgovec nima navade, urediti koncem leta svojih računov, da začetkom novega leta prične svojo obrt, svojo trgovino kakor iznova? Letošnje leto gre h kraju; naredimo, predragi, tudi mi kot umni, verni kristjani račun s seboj, da vidimo, ali smo se v tem letu bolj približali krščanski popolnosti, ali od nje bolj oddaljili! Ako najdemo, da smo v njej premalo napredovali ali se morda celo njej odtujili, nastopimo v novem letu pot krščanske popolnosti z novim pogumom in se potrudimo postati popolnejši kristjani, nego smo bili do sedaj. Kakor je po evangelistovih besedah božje Dete rastlo in močno postajalo polno modrosti in božje milosti, tako moramo tudi mi vedno bolj napredovati v krščanski popolnosti. Predmet mojemu današnjemu govoru se torej glasi: Najboljši nagib, da rastemo v krščanski popolnosti, je: 1. premišljevanje potekajočega in 2. premišljevanje bližajočega se novega leta. — Pričnimo to dvojno premišljevanje z božjo pomočjo!

I. V potekajočem letu premislimo, dragi verniki, dve stvari: prvič, kakšen je bil Bog proti nam, in drugič, kakšni smo bili mi proti njemu. Te dve točki obsegate vsebino prvega dela propovedi.

Kako se je izkazoval Bog v starem letu proti nam? Ali nas ni na duši in telesu tako obsipal z milostmi in dobrotami, da moramo res kar strmeti nad njegovo preveliko radodarnostjo? Zdravim je dajal moči za delo, bolnim zdravje, bogatim premoženje, revnim preskrbo, visokim ugled, nizkim zadovoljnost, vsem pričujočim življenje do današnjega dne. Vse to so darovi božji, darovi onega Očeta luči, od katerega prihaja vsak popolni dar.

Pridružite sedaj tem telesnim dobrotam še duhovne milosti! Kakšne milosti je delil predobrotljivi Bog vašim dušam? Pobožnim je podaril dobrega duha, mlačnih ni izbljuval, pravične je varoval pohujšanja, slabotne je dvignil od padca, izvoljene je ohranil pri življenju milosti, hudobne je prenašal z veliko potrpežljivostjo, izpreobrnjene je očistil pregreh, po trdovratnih ni udaril z mečem svoje jeze. Pa, o moj Bog, kdo naj bi razumel vse učinke nebeških milosti, ki si jih provzročil nevidno v naših dušah, kdo naj bi prodrli oni večni zastor, ki nam zakriva toliko svetih skrivnosti tvojih nerazumljivih sklepov! O marsikaterego Suzano si to leto ohranil čisto sredi priložnosti v greh; marsikaterega nevernega Tomaža si storil za vernega učenca; marsikaterega nezvestega Petra si z notranjim razsvetljenjem milosti ganil do solz pokore; marsikaterego grešno Magdaleno si z božjim migljajem privabil k svojim nogam; marsikaterega trdovratnega Davida si po kakem vnetem Natanu na prižnici ali v spovednici nagnil k obžalovanju svoje hudobije; marsikaterega že dišečega Lazarja si v svoji neskončni milosti zbudil iz temnega groba njegove pogubne navade; marsikateremu otrpnjenemu Dizmi si še v smrtni uri podaril raj! Zares, ti si tisti Bog, čigar usmiljenje je neizmerno in čigar dobrotljivost je neizcrpljiva! Tako velike in številne dobrote na duši in telesu je nam nebeški Oče delil celo leto.

A kako smo se mi obnašali proti njemu? Ali nismo prisiljeni priznati svojo nehvaležnost? Ali nismo bili leni k službi božji, raztreseni pri molitvi, nespodobni v cerkvi, brez zadostnega kesa in trdnega sklepa pri spovedi, brez gorečnosti pri sv. obhajilu, zanikarni v izvrševanju dobrih del in pridobivanju čednosti? Kdo je ljubil bližnjega brezizjemno, kakor samega sebe? Kdo je iz ljubezni do Boga odpustil svojemu sovražniku iz srca? Kdo je nosil svoj križ s krščansko potrpežljivostjo? Kdo si je resno prizadeval natančno izpolnjevati vse svete zapovedi? Ali ni pozabil zdravi na Boga? Ali ni sprejel bolnik svojega zdravja brez hvaležnosti? Ali ni zlorabil bogatin svojega premoženja? Ali ni lahkomišelnost živel revež tja v en dan? Ali ni visoki preziral nižjih? Ali ni nizki godrnjal zoper

Boga? In pobožni je včasih popustil v svoji vnemi, mlačni se ni zmenil za notranja razsvetljenja in spodbudne zglede, pravični se ni brigal za manjše pregreške, izpreobrnjeni je zabredel zopet v stare grehe, brezbožni je vedno odlašal svoje poboljšanje, otrpnjeni je Boga le zaničeval.

Vidite, predragi v Kristusu, tako smo se vedli do sedaj proti Bogu. O, moj Bog, moram tu vzdihniti, ti nam nasproti tako dobrotljiv, mi tebi nasproti tako nehvaležni! Ali hočemo še dalje tako živeti? Se nam ni li sicer bati, da Bog omeji svojo radodarnost? Ali nas ne bo zapustil, namesto nam pomagal, nas ne preklel, namesto blagoslovil, nas ne kaznoval po zasluženju, namesto obsipal z milostmi in dobrotami? Ali ne bo preklel figovega drevesa, na katerem ne najde drugega nego suho listje, da bo popolnoma usahnilo? Ali ne bo nepridnega hlapca vrgel v vnanjo temo, kjer je jok in škripanje z zobmi? Da, to se nam je bati!

Zapustimo torej staro grešno pot! Pogumno nastopimo pot krščanske popolnosti in po njej vztrajno hodimo! Še je čas. Ne sprejemajmo zaman božjih milosti! Morda so to zadnji dnevi naše sreče, v katerih nam hoče Bog še pomagati! Morda bo nastopajoče leto zadnje našega življenja! To premišljujmo pa v drugem delu.

II. Najbrže vsi, kar nas je tu zbranih, bomo novo leto pričeli, ampak vsi ga gotovo ne bomo dokončali; za marsikatero bode zadnje. Nisem prerok Gospodov, poslan temu ali onemu izmed vas v božjem imenu naznaniti z Izaijem (38, 1): »Oskrbi svojo hišo, ker ti boš umrl in ne boš živel«; toda pameten človek sem pa vendarle, ki govorim resnico, katero mi izpričuje sveto pismo in izkušnja. Zato smem z gotovostjo napovedati, da nekateri med pričujočimi ne bodo preživeli prihodnjega leta. In kateri so ti? Sem li jaz? Si ti? Je on, ona? Je li ta ali tisti? Tega seveda ne morem povedati. Kajti to je znano le vsevednemu Bogu, ki »ima ključe smrti« (Raz. 1, 18), kakor piše sv. Janez. Edino on, Gospod življenja in smrti vseh ljudi, lahko reče: Ta bo še pred koncem novega leta »šel v hišo svoje večnosti« (Ekl. 12, 5); ona bo sredi leta »nastopila pot vsega zemeljskega« (Joz. 23, 14); ta bo čez par mesecev »zbran k svojim očetom« (IV. Kralj. 22, 20); ona bo čez nekaj tednov »rešena telesa te smrti« (Rim. 7, 24). Toda tega ne pove Bog. Zakaj ne? Zato, da bi vsakdo pri sebi mislil: Bližajoče se novo leto bo zame morda zadnje!

Kako govori sv. pismo, če govori o življenju ljudi? Sv. Jakob piše: »Glejte sedaj, kateri pravite: Danes ali jutri pojdemo v ono mesto in bomo tam eno leto ostali in kupčevali in dobiček storili; vi, ki ne veste, kaj bo jutri. Kaj je namreč vaše življenje? Dim je, kateri se za malo časa prikaže in potlej zopet izgine« (4, 13—15). Job pa pravi: »Človek, od žene rojen, malo časa živi . . . kakor cvetlica izhaja in se potepta, in beži, kakor senca.«

V Skrivnem razodenju sv. Janeza (3, 3) nas Bog sam opominja, da delajmo pokoro in čujmo, ker sicer bo prišel kakor tat ob neznan uri. Tako negotovo in nevarno je s človeškim življenjem.

Tem svetopisemskim izrekom pridenimo še par zgledov v potrdilo!

Kajne, kako računa bogatin v evangeliju dolgo živeti? Letina se mu tako obnese, da nima pridelkov kam spraviti. Odloči se, podreti stare, premajhne skednje in zgraditi nove, dovolj prostorne. Potem hoče dobre volje uživati vse v izobilju. Pa, kako prazen je njegov up! Se tisto noč mu reče Bog: »Neumnež, to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe« (Luk. 12, 20). — Drug evangeljski bogatin, ki se je oblačil v škrlat in tančico in se vsak dan imenitno gostil, umrje, ko se ne nadeja, in je pokopan v peklju (Luk. 16). — Kdo sedi bolj mirno na svojem stolu, kot veliki duhoven Heli? Zvé pa nenadno žalostno novico, da je od Filistejcev ugrabljena skrinja zaveze, in se vsled tega tako prestraši, da pade vznak s stola in si zlomi vrat. — Kdo spi sladkeje, kot Sisara, utrujeni vojskovodja kralja Jabina? Pa Jahela, v šotoru katere počiva, stori nenadoma konec njegovemu življenju.

Menite li, predragi kristjani, da niso ti izreki in zgledi sv. pisma navedeni nam v svarilo? Da, »karkoli je pisano,« pravi sv. Pavel (Rim. 15, 4), »je pisano v naše poučenje.«

In ali ne izkušamo dan na dan, kar nam navaja sv. pismo starega in novega zakona v pouk? Ali naj pridem z dokazi širnega sveta na dan? Čemu? Govori ti, naša župnija, in pričaj o sebi! Sin, kje je tvoj oče, kateremu si želel življenje še veliko let? Hči, kje je tvoja mati, katero si izgubila tako nenadno? Mož, kje je tvoja žena, s katero si upal živeti v slogi še dolgo časa? Kje je oni ljubi brat, odkritosrčni prijatelj, dobri znanec, prijazni sosed, pošteni občan, s katerim smo se veselili še pred kratkim življenja in prijateljstva? Vzelo jih je to leto in niso doživeli prihodnjega.

Tako, vidite, preljubi v Gospodu, je šlo v starem letu in tako pojde tudi v novem. Teklo bo, kakor urna reka, ki jih bo mnogo potegnila s seboj. Nihče ne more trditi, da ne bo zanj novo leto morda zadnje. Osiveli starček, ki stojiš z eno nogo že v grobu, morda stopiš prav v kratkem še z drugo vanj! Čvrst mladenič, ki si danes poln življenja, v malo tednih ležiš morebiti že v hladni zemlji! Brhko dekle, ki te je samo veselje, morda ti zapoje v novem letu namesto svatovske pesmi pogrebno žalostinko! Krepki mož, ki si trden in močan, morda te novo leto pobere iz naše srede! Zdravi človek, morda zamahne smrt s svojo koso prihodnje leto po tebi in ne bo te več! Nihče, kdorkoli je, naj ne pozabi, da utegne biti novo leto zanj poslednje!

In to dvojno premišljevanje potekajočega in nastopajočega leta naj nas, predragi v Kristusu, ne spodbudi, stremiti po krščanski popolnosti? Mi grešniki naj bi se drznili stopiti pred onega

Sodnika, pred obličjem katerega celo zvezde niso čiste (Job. 25, 5), pred onega Sodnika, kojega dobrote in milosti smo povračali z nehvaležnostjo in krivicami? Z Izaijem kličem: »Iščite Gospoda, ko se lahko najde; kličite ga, ko je blizu! Naj zapusti hudobnež svojo pot in krivičnik svoje misli in naj se vrne h Gospodu in usmilil se ga bo . . . , ker je bogat z odpuščenjem« (55, 6, 7). »Kdor je pravičen, bodi še pravičnejši, in kdor je svet, bodi še svetejši« (Raz. 22, 11). In, da sklenem z apostolovimi besedami, pripogibam s sv. Pavlom svoja kolena pred Očetom Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri je Oče vsega, kar je v nebesih in na zemlji, da vam dá po bogastvu svoje časti močno utrditi se po njegovem Duhu v notranjem človeku. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.; K. Čik.

2. Ne navezujemo svojega srca na svet, ampak oklenimo se Kristusa.¹

»Zopet je minulo eno leto.« Koliko misli se vzbuja v srcih človeških ob teh kratkih besedah, vzbuja zlasti zadnja leta, ko so šla v večnost tri najznamenitejša leta, kar jih sploh pozna človeška zgodovina. In kako različne so misli, ki se vzbujajo ob besedah: »novo leto smo pričeli«, zlasti letos, ko gledamo v negotovo prihodnost!

Kaj bo z menoj? Kaj bo z našimi domačimi? Kaj bo z nami, ki smo tukaj v cerkvi? Ali bomo doživeli mir, ali imeli še vojsko, ali nas bo zadela bolezen? Kaj bo z našo domovino? Kaj bo s katoliško Cerkvijo in njenim poglavarjem? Kako se nam bo godilo v časnem in kako v verskem oziru?

Take in podobne misli se nam podijo te dni po glavi in kdo je, ki nam more dati na ta vprašanja točen in jasen odgovor? Pač smemo reči, da ga ni. Pa četudi nam ne more nihče tako odgovoriti, kot bi mi radi imeli, vendar nam daje sv. apostol Janez v svojem pismu nekak splošen odgovor, katerega resničnost zlasti potrjujejo pretekla vojna leta. In kako se glasi ta odgovor: »Svet preide in njegovo poželenje, kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.«

To je odgovor sv. apostola na stavljena vprašanja in prav ta odgovor hočemo v naslednjem premisliti. Saj je tako prikladen, da vzbudi v nas duha spokornosti, kakor zahtevajo resni vojni časi; je pa tudi prikladen nam dati božje tolažbe, kakršne potrebujemo v teh žalostnih dneh.

I. »Svet preide« pravi sv. Janez. In res! kdo bi še dvomil o resničnosti teh besedi, če se ozremo na pretekla vojna

¹ Po Rudigerju.

leta nazaj. Le pomislimo na današnji dan predlanskega leta 1914., pa prehodimo v mislih teden za tednom, mesec za mesecem, pa pogledimo izpremembe, ki so se izvršile v domači hiši, v domači vasi, v ožji in širši domovini, izpremembe, ki so se vršile po širnem svetu, pa bomo spoznali, da nam ta leta glasneje kot vsak pridigar napoveduje minljivost sveta! In če vrh tega pomislimo za nekaj let nazaj, pa primerjamo naše domače in javno življenje z nekdanjim, pa bomo zopet videli, kako zelo različna je sedanjost od preteklosti. In kdor je star 50, 60 ali 70 let, ta naj primerja svoj čas z dogodki sedanjih dni, da sedanji svet ni več nekdanji, da se izpreminja vsakih 20—30 let. Zares resnična je beseda sv. Janeza: »Svet preide in njegovo poželenje.«

1. Da, ravno vojna leta nas živo spominjajo, kako hitro mine poželenje mesa. Koliko jih je v sedanji vojski, ki so se vdajali nečistosti in uživanju, ki so iskali veselja in zabave na plesu in gostilni, v hribolastvu in športu! Koliko jih je, katerim sta se zdela nedelja in praznik za razveseljevanje prekratka, katerim pustni čas ni bil nikdar predolg, a danes spoznavajo resničnost besedi, ki jih je govoril kralj Salomon, rekoč: »In vsega, kar so poželele moje oči, jim nisem ničesar odrekel, in svojemu srcu nisem branil, da ne bi uživalo vseh sladnosti... toda sedaj spoznavam, da je v vsem nečimernost in obteženost duha.« Koliko žen in deklet je bilo zlasti po mestih, ki niso poznale nobene meje v dostojnosti glede svojih oblek in svojega vedenja, a danes hodijo v preprostih žalnih oblekah in lahko bi klicale, kakor je klical svoj čas kralj Antioh, ko ga je položila bolezen na smrtno posteljo, rekoč: »Spanje je zbežalo od mojih oči, omagal sem in srce mi je upadlo skrbi. In dejal sem v svojem srcu: V koliko stisko sem prišel in v kolike valove žalosti, v kateri sem jaz zdaj, ki sem bil ljubljen in vesel v svoji mogočnosti.«

2. In kakor izgine poželenje mesa, tako nam živo označajo vojna leta, da izgine tudi poželenje oči. Koliko lepih vasi, trgov in mest je končanih! Koliko tovaren in strojev porušenih! Koliko živeža in obleke, umetnin in biserov v nič izpremenjenih! Koliko lepih palač in cerkva in nasadov končanih! Ne milijoni, ampak milijarde premoženja so uničene, ne posamezniki, ampak na stotine jih je, ki so bili pred nekaterimi meseci prvi bogatini, a danes niso več kot berači. In kakor nekdanj kralj Salomon, tako bi tudi oni lahko govorili ob spominu na svoje premoženje, rekoč: »Velika dela sem počenjal; zidal sem hiše in zasadil vinograde, naredil sem vrtove in sadovnjake, in sem jih obsadil z mnogoterimi drevesi; in napravil sem vodnjake, da bi močil log zeleničih dreves; posestvoval sem hlapce in deklet, in sem imel veliko družino, tudi goveda in velike črede ovac, nabral sem zlata in srebra... a sedaj vidim, da je pod solncem vse minljivo.«

3. In kakor izgine poželenje oči in poželenje mesa, tako pričajo vojna leta, da izgine tudi napuh življenja.

Ali nam ne pripoveduje sedanja vojska o možeh, ki so še včeraj ali danes stali na višku svoje slave. Priznanje za priznanjem v časniki, križec za križcem, odlikovanja za odlikovanjem, in konca se je zdelo, da ga ne bo. Pa sreča je opoteča. Prešla je ena noč in prišla je ena bitka in vse je bilo izgubljeno. Mesto zmagoslavnega venca, pa je prišel križ trpljenja in ponižanja. Ali jih ni takih tamkaj na bojišču, ki so bili še pred kratkim povsod znani in povsod pogrešeni, povsod hvaljeni in merodajni, a danes jih pokriva daljna tuja zemlja. Le kratek spomin v časnikih, le blag izraz ljubezni pri domačih, a minulo bo nekaj let in vsi bodo pozabljeni. Ali jih ni takih, ki so se prezirljivo in prevzetno še pred nekaterimi meseci rogali Bogu in njegovi božji Previdnosti, ki so se ogibali zaničevalno sv. zakramentov in cerkvenih naredb — a sedaj ponižani iščejo tega, česar so se poprej sramovali.

Da, v resnici! Svet preide in njegovo poželenje, in kako hitro se vse to zgodi! Ravno letos bi nam mogel ta ali oni, zlasti izmed tistih, ki so morali nenadoma oditi v večnost, ponoviti besede sv. pisma, ki pravi: »Kaj nam je pomagal napuh? Kaj nam je prineslo bahanje z bogastvom? Vse to je izginito, kakor senca; kakor sel, ki mimo teče; kakor ladja, ki splava po valovju, da ne najdeš sledu, ko odide, in tudi ne njenega tira v valovih; ali kakor ptica, ki leti v ozračju, da ne najdeš nobenega znamenja njene poti, marveč samo šopot njenih peroti prodira lahni veter; v silnem vzletu reže zrak, peroti giblje in beži mimo za tem, pa ne najdeš nobenega znaka njene poti; ali kakor pšica, ki izleti v določeni kraj in se razdeljeni zrak brž skupaj sklene, da se ne ve, kje je letela. Tako smo tudi mi, komaj rojeni, že nehali živeti« ...

Da, živo nas spominjajo vojna leta, da preide svet in njegovo poželenje, in živo nas spominja, da tudi za nas pride dan, ko ne bo več časa in se bodo tudi za nas odprla vrata, ki vodijo v večnost. Če pa svet in njegovo poželenje tako hitro mine, kaj nam je storiti? Ravnajmo se po besedah sv. Janeza, ki pravi: »Ne ljubite (neredno) ne sveta, ne tega, kar je v njem.« Imejmo pred očmi sv. Pavla, ki pravi: To tedaj rečem, bratje: Čas je kratek ... in tedaj naj bodo oni, ki jokajo, in kateri se vesele, kakor da ne bi jokali in kakor da se ne bi veselili, in kateri kupujejo, kakor ne bi imeli, in kateri uživajo ta svet, kakor bi ga ne uživali, ker podoba tega sveta preide.« Imejmo pred očmi besede sv. pisma, ki pravi, da je umrl bogatin in je bil pokopan v pekel in ni dobil kaplje vode v okrepčilo, da ne bomo neredno hrepeneli po bogastvu. Imejmo pred očmi besede svetega pisma, ki jih je Bog govoril bogatini, rekoč: »Neumnež, to noč

bodo tvojo dušo terjali od tebe in kar si spraval, čigavo bo?« da ne bomo zaverovani v ta svet! Imejmo pred očmi besede psalmista, ki pravi: »Ne boj se, ko obogati človek, in ko se pomnoži slava njegove hiše; zakaj, ko umrje, ne vzame prav nič s seboj in ne pojde z njim slava njegova.«

II. Svet torej preide in na svet ne navezujemo neredno svojega srca! Po čem pa naj torej hrepenimo? Sveti Janez nam kaže, ko pravi: »Kdor pa izpolnjuje voljo božjo, bo živel vekomaj.« Voljo božjo moramo torej izpolnjevati, živeti moramo tako, kakor Bog zahteva, živeti moramo krščansko življenje, imeti moramo krščanske čednosti in potem bomo večno živeli.

Da je temu resnica, nas je zagotovil Sin božji sam.

Bilo je nekaj dni po tem, ko je umrl v Betaniji Jezusov prijatelj Lazar. Jezus gre s svojimi učenci k njegovemu grobu. Naproti mu pride Lazarjeva sestra Marta in mu toži svojo bridkost. Kristus pa ji pravi: »Jaz sem življenje; kdor v me veruje, bo živel, akoravno umrje. In kdorkoli živi in v me veruje, ne bo umrl vekomaj.«

Kajne, čudne besede! Poglejmo jih nekoliko podrobneje!

a) 1. Kristus pravi: Jaz sem življenje. Da! On je življenje. Zakaj v njem je bilo življenje od začetka in od njega so prejele vse žive stvari svoje življenje. Kristus je namreč Bog Stvarnik vsega, stvarnik zlasti neumrjoče človeške duše, ki jo je že pri prvem človeku obdaril z nadnaravnim življenjem posvečujoče milosti božje. In ko je človek izgubil življenje milosti in po grehu zapadel tudi naravni smrti, tedaj je zopet prišel v neskončni ljubezni do nas na zemljo in je »vzel nase podobo hlapca in je nam enak postal« in je umrl, da nam je zopet pridobil življenje.

2. Da! On je življenje, in sicer večno življenje. Saj sedi od takrat, »ko je opravil klavno daritev za grehe sveta, od vekomaj do vekomaj na desnici božji in je ravno tisti včeraj in danes in njegovo življenje je večno veselje, večno bogastvo in večna slava vsem, ki so z njim vred deležni tega božjega življenja.

3. In to svoje življenje hoče dati tudi nam. Saj sam zatrjuje, ko pravi: »Jaz živim in tudi vi bode te živeli.« Seveda pa pristavlja: »Kdor v me veruje, bo živel.« V Jezusa Kristusa verovati, se pa ne pravi samo v srcu verovati; ne, kdor vanj veruje, ta tudi živi tako, kakor On uči, ta izpolnjuje njegovo božjo voljo prav kakor sam pravi: »Ne tisti, ki pravi Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak tisti, ki izpolnjuje voljo mojega nebeškega Očeta.«

Samo tistemu torej, ki krščansko živi, obeta Kristus, da bo večno živel, četudi umrje. Sodnji dan bo namreč obudil njegovo telo iz groba in mu bo dal večno življenje s tem, da ga bo združil s samim seboj. Sv. Pavel namreč pravi: »On bo pre-

menil naše revno telo, ker ga bo vpodobil svojemu častitljivemu telesu po moči, s katero si more podvreči tudi vse stvari.« Da, večno življenje bo podelil v nebesih tistemu, kdor na zemlji po njegovih naukih živi. Saj pravi zopet sv. Janez: »Oče mu je dal oblast čez vse človeštvo, da dá vsem, katere mu je dal, večno življenje.«

4. In s tem življenjem v nebesih bo združeno večno veselje, s katerim se ne dá niti primerjati veselje tega sveta. Saj pravi psalmist: »Nasičujejo se od obilnosti tvoje hiše in potok sladkosti jih napaja.« In s tem veseljem bo združeno večno bogastvo, ki je v primeri z bogastvom sedanjih dni samo slaba senca po besedah Gospodovih, ki pravi: »Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rja in molj konča, in kjer jih tatje izkopljejo in ukradejo. Temveč zbirajte si zakladov za nebesa, kjer jih ne konča ne rja, ne molj in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo.« In z onim veseljem bo združeno večno veličastvo, s katerim primerjana je sedanja slava le prazna pena. Kajti s Kristusom bomo kraljevali, »ki je neumrljiv kralj vseh vekov v večnem veličanstvu.«

Da! Večno bo življenje, večno veselje, večno bo bogastvo, večna bo slava. Saj pravi sv. Janez: »To trohljivo mora obleči netrohljivost, in to umrljivo mora obleči neumrljivost. Kedar bo pa to umrljivo obleklo neumrljivost, takrat se bodo izpolnile besede, ki so pisane: Požrta je smrt v zmagi. Kje je tvoja zmagá? Smrt, kje je tvoje želo?

b) Pa Kristus ne obljublja samo, da bo obudil k življenju one, ki bodo umrli. On tudi pristavlja: »In kdorkoli živi in v me veruje, ne bo umrl vekomaj.«

S temi besedami nas Kristus jasno uči, da za one, ki vanj verujejo, smrti pravzaprav sploh ni, če primerjamo njih smrt s smrtjo onih, ki nočejo postati deležni odrešenja Kristusovega. In kakor Kristus uči, tako je tudi v resnici.

Kajti, kaj pa se zgodi s kristjanom, kadar umrje? Kaj ne, duša se preseli k Bogu in pri Bogu živi večno življenje. Telo sicer razpade v grobu; toda to telo nosi v sebi kal nestrohljivosti. Kakor namreč ne moremo reči o semenu, ki je padlo v zemljo, da tamkaj promine, tako ne moremo reči o človeškem telesu, ki v grobu razpade, da je ondi izginito. Iz semena zraste nov klas, iz človeškega telesa pa bo ob sodnjem dnevu pognalo novo, častitljivo, močno, duhovno telo. Zato je smrt za kristjana samo spanje, samo prehod iz slabega v boljše življenje.

c) Tako vidimo, kako tolažbe polne nauke nam daje Gospod o smrti človekovi in o minljivosti časa. Pa ne samo o smrti, tudi o minljivosti drugih stvari nam daje Gospod polno tolažbe, če živimo tako, kakor zahteva njegov nauk.

Bodisi, da izgine premoženje, veselje in čast, bodisi da pride bolezen in revščina in križi in nadloge, vendar se nam

ni treba žalostiti po nauku Gospodovem. Saj ne bo dolgo trpelo in potem bo zopet dobro za nas. Sv. Pavel, učenec Gospodov, uči namreč poslušen njegovemu ukazu: »Naša sedanja kratka in lahka nadloga nam pripravlja nezmerno visoko, večno čast, ki vse preseže, ker ne gledamo na to, kar se vidi, ampak na to, kar se ne vidi. Kar se namreč vidi, je časno, kar se pa ne vidi, je večno.« In Gospod sam nas uči: »Še malo in me ne boste videli, in boste jokali in žalovali, in spet malo in me boste videli in vaša žalost se bo izpremenila v veselje... In zopet vas bom videl in vaše srce se bo veselilo in vašega veselja vam ne bo nihče vzela.« In zopet pravi sv. Pavel: »Potrpežljivost namreč vam je potrebna, da božjo voljo storite in dosežete obljubo. Zakaj prav malo časa je še in bo prišel, ki ima priti, in ne bo odlašal.«

Da, te besede imejmo pred očmi in govorimo, če nas zadene nesreča, podobno kot je govoril Job: »Bog je dal, Bog je vzela; kakor je njemu všeč, tako naj se zgodi, njegovo ime bodi hvaljeno.«

Kajne, ostra in spokorna je resnica o minljivosti časa. Saj nas tako glasno opominja k pokori. Je pa tudi, kakor smo spoznali, tolažbe in upanja polna.

In sedaj kaj hočemo storiti? Ali se hočemo neredno okleniti sveta in s svetom preiti, ali se hočemo okleniti Kristusa in s Kristusom večno živeti. O da! Kristusa hočemo ljubiti in z njim večno živeti. Kristusa hočemo ljubiti še bolj kot do sedaj, kakor smo ravno sklenili v vojnem času. In če to storimo, potem blagor nam! Bodisi, da bo prihodnje leto še tako nesrečno, za nas bo vendarle srečno, ker bo pričetek onega leta, ko bomo s Kristusom večno živeli. Amen.

Ivan Filipič.

Priložnostni govori.

O sv. čistosti.

(Nagovor v dekliški Marijini družbi.)

(Konec.)

Povedal sem vam, kaj ni sveta čistost, o kom se ne more reči, da goji stanovsko sveto čistost. Zdaj vam pa hočem povedati, kaj je sveta čistost. Povedal vam bodem to z besedami sv. Frančiška Saleškega, ki je brezdvomno dobro vedel, kaj je sveta čistost. »Čistost,« piše sv. Frančišek Saleški, »je neomadeževanost telesa in duše; a neomadeževanost telesa je samo vnanja lupina, neomadeževanost duše je šele jedro, bistvo svete čistosti. V neomadeževanosti duše korenini sveta čistost, neomadeževanost telesa tvori le listje in veje drevesa svete čisto-

sti« (Filoteja, 4. knj.). Krščanske device! Ako hočete, da vam bode v srcu procvitala lilija nedolžnosti in čistosti, tedaj glejte predvsem, da ne omadežujete svojega telesa. Vaše telo je svetišče Sv. Duha, je tempelj Sv. Duha, katerega si je Sv. Duh posvetil pri sv. krstu v svoje bivališče. Skrbite, da vaše oko ne bode nikdar gledalo kaj takega, pred čemer mora angel čistosti povesti svoje oko! Glejte, da vaše uho nikdar ne bode zadovoljno poslušalo tega, kar žali sveto sramežljivost, da vaša roka ne bode nikdar storila tega, kar prepoveduje zapoved božja! Skrbite, da bode vaše vedenje, obnašanje vsekdar in povsod tako, da ne bode žalilo svete sramežljivosti!

Povedal sem vam, kako morate skrbno čuvati neomadeževanost telesa, ki je po besedah sv. Frančiška Saleškega le vnanja lupina svete čistosti. Kaj naj vam zdaj šele rečem o neomadeževanosti srca, ki je jedro svete čistosti? Kako neomadeževano šele mora biti vaše srce? Kako nemirno je mlado srce! Primerjali bi ga lahko morju, katerega gladina nikdar ni mirna, katerega gladino vedno vznemirjajo valovi raznih grešnih misli, nagnjenj, hrepenenj, željâ, nenasitljivih strasti. Toda, draga Marijina družbenica, tvoje prizadevanje mora stremiti za tem, da ohraniš svoje srce neomadeževano, da ohraniš neomadeževanost svojega srca, ki je jedro svete čistosti, ako hočeš, da bode v tvojem srcu procvitala lilija svete nedolžnosti. Zato pa moraš skrbeti, da zamoriš takoj nečiste misli, ko se ti pojavijo v srcu. Zato pa moraš skrbeti, da takoj ugasiš ogenj nečistih nagnjenj, želja, hrepenenj, ko ga občutiš v svojih prsih. Rekel sem, da moraš takoj zamoriti nečiste misli, želje, ko se ti pojavijo v srcu. Kaj storiš, ako ti sede čebela na obraz? Ali jo pustiš hoditi po svojem obrazu? Kajne, ako je ne bi takoj odslovila s svojega obraza, bi te utegnila piciti? Kaj storiš, ako ti pade iskra na obleko? Ali mirno gledaš, da se iskra razgori? Ako ne bi takoj stresla iskre raz obleko, bi se iskra razgorela, in vnela bi se ti obleka. Nekaj podobnega je tudi s slabimi, nečistimi mislimi in željami. Ako jih takoj ne zamoriš, se tako razpasejo, te tako omamijo, da privoliš v greh. Zato bodi čuječa in se ne mudi predolgo v nespodobnih mislih in željah! Zato glej, da ne bodeš omadeževala svojega srca, neomadeževanost srca je jedro svete čistosti!

Kajne, spoznale ste, kako čisto, neomadeževano mora biti vaše srce, da se bode lahko o vas reklo, da ste čiste, da ste v pravem pomenu besede device. Pa to spoznanje, ta zavest navdaja marsikatero izmed vas z bojznijo, dà, z obupnostjo. Ta ali ona izmed vas si znabiti misli: ako moram svoje srce krotiti, ako moram zatirati v svojem srcu nespodobne misli, želje, ako moram v svojem srcu zatirati nespodobne občutke, ako moram skrbeti, da bode moje srce angelsko čisto, se mi dozdeva to skoraj nemogoče. V mojem srcu namreč plamti mogočen ogenj grešne poželjivosti, grešnega poželjenja, ki me vabi neprestano in povsod, pri delu in počitku v raznovrstne in raznolike grehe

ostudne nečistosti. Dalje me tudi hudobni duh, ta zakleti sovražnik svete čistosti, neprestano napada, navdaja mojo domišljijo z raznovrstnimi nečistimi predstavami in me izkuša potegniti v močvirje nečistosti. In česa vsega si hudobni svet ne izmisli v svoji iznajdljivi zapeljivosti, da iztrga nedolžnim ljudem iz srca sveto čistost? Ali ne teži vse na to, dela na to, da kolikor mogoče zgodaj zbudi v človeku poželjivost? Ali ne preži na vsakem očlu, v vsakem kotu satan v tej ali oni podobi na nedolžnost, da jo zamori s svojim strupenim dihom? Kdo bode torej angel v mesu? Kajne, junak, nadčlovek bi moral biti oni, ki bi se ustavljal vsem tem mnogoterim izkušnjavam in dušnim nevarnostim? Kajne, ne smel bi biti, kakor je, iz mesa in krvi, če si hoče ohraniti čistost na duši in na telesu? Toda, krščanska devica, pomiri se, ako te navdajajo take in enake bojazni! V tvoje pomirjenje in tolažbo ti povem: ako tudi v tvojem srcu neprestano gori, plamti ogenj grešne poželjivosti, katero pa ti krotiš po svojih močeh; ako tvoje srce neprestano vznemirjajo viharji nečistih izkušnjav, katerim se pa ti pridno ustavljaš; ako tvojemu devištvu povsod pretijo od satanov v človeški podobi nevarnosti, katerih se pa ti pridno ogiblješ: tedaj vedi, da v tvojem srcu najbujneje procvita lilija svete nedolžnosti, tedaj vedi, da v tvojem srcu biva Ljubitelj čistih src. »Tudi med trnjem in osatom,« piše sv. Frančišek Saleški, »cvete bela lilija nedolžnosti.« O sv. Katarini Sijenski pripovedujejo, da so jo nekoč nadlegovale hude nečiste izkušnje. V svojem brezupnem dušnem položaju se je obrnila svetnica k Jezusu in mu je rekla z nekakim očitanjem: »Gospod, kje si vendar in mi ne pomagaš!« A Zveličar ji je odgovoril: »V sredi tvojega srca sem.« Poslušajte, kaj pravi sv. Terezija: »Nečistih misli se nam ni treba preveč bati, kajti nečiste misli prihajajo navadno od hudobnega duha, ki je tudi sv. Jeronima v puščavi mnogokrat navdajal z nečistimi mislimi.« Sv. Frančišek Saleški pa pravi: »Nekateri so kar prevzeti strahu in obupa, ako jih navdajajo nečiste misli, misleči, da je vse izgubljeno, kakor hitro se pojavi kaka nečista misel na obzorju njihove domišljije. A take nečiste misli nam ne morejo škodovati, ako nimamo nad njimi nobenega dopadenja, ampak celo povečajo lepoto naše čistosti. Krščanske device! Nikar ne mislite torej, da smemo imenovati samo ona dekleta device, katerih nikdar ne nadleguje nobena nečista izkušnja! Prava sveta čistost namreč ni v tem, da nas nikdar ne nadlegujejo nečiste izkušnje, ampak v tem, da se pridno bojujemo proti nečistim izkušnjavam, da studimo, mrzimo grehe nečistosti, da smo vedno pripravljene raji vse izgubiti, žrtvovati, ko pa privoliti v nečisti greh. Sveta čistost namreč ni v tem, da ste že zdaj angeli, ampak, da si prizadevate postati angeli, da ljubite sveto čistost, kakor jo ljubijo angeli. Drage Marijine družbenice! Iz povedanega lahko posnamete, v čem je sveta čistost. Ako torej hočete, da se bode te po vsej pravici imenovala device, da

bode v vašem srcu procvitala lilija deivštva, tedaj morate skrbeti, da bodo vse vaše telesne in dušne moči stremile za tem, da se bode te skrbno varovale vsega, kar bi utegnilo žaliti sveto čistost, in storiti vse, kar bi prijalo vaši sveti čistosti.

P. Dionizij Dušej.

Pogled na slovstvo.

Die Quelle des Friedens. Praktische Unterweisungen zum würdigen Empfang der heiligen Sakramente der Buße und des Altares mit einem Anhang von Gebeten zunächst für die studierende Jugend von Ladislaus Pamer S. J. — Založil Herder v Freiburgu. — Cena M. 1.80.

Praktično imenuje pisatelj to knjižico takoj v naslovu. In to po vsej pravici. Sicer misliš na prvi pogled: molitvenik je podoben drugim te vrste; toda ko jo prebereš, pa praviš: Kar je Noldin in drugi priznani moralisti za duhovnika, to more biti ta knjižica ne samo za dijaka, kateremu je v prvi vrsti namenjena, ampak za lajika sploh. Jasno in precizno te pisatelj poučuje, kaj je po nauku svete vere greh in kaj ni greh, kdaj je veliki in mali greh. V vseh dvomnih slučajih se lahko zatečeš k njej, da umiriš svojo vest. Pa pisatelj ne stremi samo za tem, da notranji mir zadobiš, ampak tudi za tem, da ga ohraniš. Zato podaja tako točen nauk o zakramentu svete pokore in sv. Rešnjega Telesa kot dveh poglobitvinih sredstvih, ki nam utrujeta notranji mir, kadarkoli jih vredno prejmemo. In ravno za vrednim prejemom teh dveh zakramentov stremi pisatelj s svojimi praktičnimi navodili. Seveda pa ne pozabi omenjati — na kratko, pa dobro — tudi drugih sredstev, kakor o partikularnem izpraševanju vesti, o duhovnem berilu (navaja v ta namen zbrano literaturo), o premissljevni molitvi in o duhovnih vajah, o šestnedeljski pobožnosti v čast sv. Alojziju, o češčenju Srca Jezusovega in Matere božje. Vsa prednost knjige pa je v tem, da meri na pogosto sv. obhajilo. Zato obravnava tozadevne najnovejše odloke, in temu jako primerne so tudi molitve v dodatku, zlasti premissljevanja za devetdnevnicu, namenjena tistim, ki pristopajo vsak dan k sv. obhajilu. — Skratka, knjižica je bogata ne samo po straneh, katerih obsega 404 (tisk primeroma droben, pa vendar lahko čitljiv, oblika priročna), temveč tudi po vsebini. Le o evangeljskih svetih bi bil pisatelj — zlasti z ozirom na dijake — lahko nekoliko več izpregovoril, posebno še o redovniškem stanu in o zdržnosti v pijači. Vsekakor bo knjižica lajikom dobro služila, da dosežejo ne samo krščansko življenje, ampak tudi krščansko popolnost. Duhovnik pa bi jo lahko s pridom porabil zlasti v ponavljalni šoli pri razlagi zapovedi in ob raznih tridnevnica, ko mu je pripraviti ljudi na vreden prejem svetih zakramentov.

Ivan Filipič.

Sonn- und Festtagsevangelien mit erklärenden Zusprüchen. Unseren Soldaten gewidmet von Dr. Matth. Slavič, Professor der Theologie. V Mariboru, 1916. Založba kn. šk. Javantinskega ordinariata. Str. 128. Cena K —30.

Premnogi vojaki so v teh časih odtrgani od cerkvenega življenja, zlasti od poslušanja božje besede. Kaj jim je bolj potrebno kot neko vsaj malo nadomestilo v pomanjkanju duhovnega življenja. To nadomestilo jim nudi v veliki meri zgoraj označena knjiga. Kratka, pa zelo praktična navodila, posneta iz vsakega evangelija, nudijo vojaku v polni meri duhovno tolažbo. Obujajo mu zlasti čednosti, ki so v vojaškem življenju predvsem potrebne, da v vojaku ne zamre vera, zaupanje v Boga, vdanost v njegovo voljo, stanovska čistost itd. Zlasti lepa so navodila glede trpljenja. V srce morajo segati vojaku n. pr. besede sv. Felicite, ki jih navaja knjiga kot navodilo na praznik vnebohoda: »Preljubil! Obrišite svoje solze, nehajte biti boječi, povzdignite svoje oči, povzdignite svoja srca, delajte, bojujte se, trpite v teh kratkih, bežečih trenutkih zemeljskega življenja, potem bo večno plačilo, večni mir, večno veselje vaš delež.«

Ali bodo vojaki z veseljem brali to knjigo? Iz več kot dveletne izkušnje lahko trdim, da jo bodo. Kdor ima priliko občevati z vojaki, se lahko prepriča na lastne oči, kako radi bero iz mašnih knjžic in iz drugih nabožnih knjig, če jih le imajo. Tako bodo tudi radi čitali iz te knjige, ki jim nudi tolažbo. Knjiga pa je prirejena tako, da je, kakor podobna slovenska knjiga »Nedeljski evangelij s kratko naobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom« (Duh. Pastir, 1916, str. 640.), sicer v prvi vrsti namenjena vojakom, pa tudi vsakdo si lahko pridobi iz nje mnogo navodil za življenje.

Janko Cegnar, vojni kurat.

Rosenkranz und Weltkrieg. Predigten von Dr. Heinrich Sambeth, Divisionspfarrer. Založil Herder, 1916. Cena M. 1.30.

Dr. Jožef Schofer in dr. Albert Kieser izdajata zbirko raznih govorov v vojski pod imenom »Die Kreuzesfahne im Völkerkrieg«. Enajsti zvezek prinaša cerkvene govore o skrivnostih sv. rožnega venca, ki jih je govoril divizijski župnik dr. Sambeth. In sicer nam podaja v 102 strani obsežni knjigi tri govore o skrivnostih veselega rožnega venca, štiri govore o žalostnem in pet o častitljivem delu. V dodatku je še en nagovor na cesarjev rojstni dan in en nagovor za rojstni dan bavarskega kralja Ludovika III.

V govorih o veselem delu rožnega venca obravnava pisatelj družinsko življenje; svari pred nevarnostmi vojske in izkuša poživiti pravo krščansko življenje. V premišljevanjih o žalostnem delu izkuša buditi duha pokore, častitljivi del pa naj vlije v žalostna srca tolažbo in obrača njih misli k Bogu.

Govori so praktični. V njih ni nič umetnega in nič posebnega, vendar pa ugajajo vsled bogate vsebine, svoje preprostosti in raznih aplikacij na sedanje vojskino življenje.

M. Škrbec.